Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…най 1921 оной …рин 21-hээ гарана | № 97 (14117) | 1973 оной апрелиин 25, среда | Сэн 2 мүнгэн

ҮГШЭН, ЗАЛУУГҮЙ АЖАЛЛАА

Апрелиин 21-эй субботын үдэр бүхы орон доторнай ажалай ёhотой hайндэр боложо үнгэрөө. Бүхэсоюзна коммунис субботнигто манай республикын олон мянган ажалшад мүн лэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, өөhэдынгөө хубитые оруулhан байна. Коммунис субботнигой хэр зэргэ үнгэрhэн тухай хөөрэжэ үгэхыень манай корреспондент субботник үнгэргэхэ республиканска штабай начальник, КПСС-эй обкомой секретарь Константин Матвеевич ПРОДАЙВОДАДА хандаба.

Тэрэ хөөрөөн эндэ толилогдобо.

* * *

мунис субботнигуудта алга хадаа ёhо заншал хой. Энэ хүдэлөөндэ мэришэд, колхозни- инженерно- ческэ хүдэлмэрилэг- алба хаагшад, студент- hурагшад бүгэдөөрэн далсана. Субботнигууд рөө бүгэдэ арадай хэ- лонхой. Энээниие ехэ эртэ бэлдэhэн шэнгеэр бди.

гша оной апрелиин Ленинскэ субботник эхэ тухай москвагай- уряае Буряад ороной шад халуунаар дэмжээ. ботнигто бэлдэхэл бү- үүр эхилээ hэн. Пред- нуудай, барилгын кол- үүдтэ үйлэдбэриин үрэ дээшэлүүлхын тула эрга боломжонуудаа дүүрэн хэрэглэхын мүрысөөн дэлгэрээ

ектромашина», «Теп- бор» заводуудай, на- сэмбын фабрикын кол- үүдтэ түүхэй эд, ма- электрын элшэ хүсэ тэрээгээрээ суббот- үдэр продукци гаргаха хүдэлөөн үргэнөөр дэл- Субботнигой урда бо- шалгалтын ёhоор бо- абаhан социалис нууд олонхи ушарта гдэhэн, үлүүлэн дүүр- эн байгаа. Республи- арадай ажахын бүхы ринуудай нэгэдэхи алай үйлэдбэриин тү- дые бүхы дээрэнь дүүр- хэрэгтэ энэ ушар hай- нүлөөлөө.

мышленна үйлэдбэри ажалладаг ажалшад кци гаргаха, худалда- рталай түсэб үлүүлэн Нёдондонойхитой бэл. худалдаhан про- хэмжээн 6 процен- ргаа.

убликымнай колхоз совхозууд мал ажа- родуктнуудые абаха, худалдаха кварта- түсэб амжалтатайгаар лээ.

гэжэ республикымнай ад Буряадай АССР-эй лагдаhаар 50 жэлэй йрлаха жэлэй эхиндэ, энэ hайндэртэ бараг алтэйгээр хүрэжэ

ботын үдэр республи- хото, хүдөөгэй ажал- ботнигто эмхитэйгээр Газар бүхэндэ хү- лөөрөө гараа, hайнаар Олон коллективүү- дэлмэрилэгшэд бүри ажалдаа ерэhэн бай- шээнь, Ленинэй орден- окомотив-вагон заhаба- заводой гол магист- үдтэ 7 час багта хэ- нган хүн сугларанхай Богонихон митингын эр ажалшад хүдэлхэ аа ирагуу хүгжэмэй доро тараhан байна. одой локомотив-хабса- цехтэ болоhон ми- хабаадагшад—ахалаг- астер Шишкинэй учас- хүдэлмэришэд дааба- гадуур нэгэ тепловоз рилха, тиихэдэ Цырен- евай бригадынхид эй бригадые нэгэ ловоз түсэбhөө гадуур рилая гэжэ мүрысөөн-дэ уряа. Эдэ бригадануудай абаhан уялгануудые цехэй бусад коллективүүд дэмжээ.

Хүдэлмэриин эхилхын урда тээ болоhон иимэнүүд жэшээнүүдые олон предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай байдал дээрэhээ харуулжа болоно. Иигэжэ коллектив бүхэндэ субботник баяр ёhолой, үнэхөөрөөл, ажалай hайндэрэй оршон байдалда үнгэргэгдэhэн байна.

Ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводой цехүүдтэ мүн лэ богонихон митингнүүд болоо. Тэндэ хабаадагшад халаанайнгаа даабарие 35—50 процентээр үлүүлэн дүүргэхэбди гэжэ бэеэ уялгалаа. Тиигээд хүдэлмэриин түрүүшын часhаа эршэтэ ажал бадараа hэн. Субботник үнтэргэхэ заводой штаб абаhан уялгануудай, түсэбтэ даабариин хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байhые үргэнөөр харуулаа.

Углөөнэй 10 часта 36-дахи цехэй мастернууд нүхэд Березовский ба Шелудяковай бүлэгүүд кухниин хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ үдэрэйнгөө даабари хахадлаад байба. 42-дохи цехэй механическа участогай слесарьнүүд Галина Чурсина, Елизавета Тюкаскина баhал нимэ амжалтатай байгаа. Тэрэ үедэ конвейерhээ хубсаhа угаадаг 100-дахи машина гараба.

Субботнигой урдахануур 14-дэхи цехэй залуу хүдэлмэришэн Евгений Гадакаев ВЛКСМ-эй зэргэдэ абтаа. Комсомолой билет абаха зуураа, субботнигой үдэр халаанайнгаа даабарие 1,5 дахин дүүргэхэб гэжэ тэрэ үгэеэ үгөө hэн. Заводой ветеран И. И. Гадакаевтай — эсэгэтээ нэгэ бүлэгтэ суг хүдэлдэг залуу хүдэлмэришэн хэлэhэн үгэдөө хүрөө.

Субботын үдэр хоёрдохи халаанда хүдэлhэн заводой коллектив мүн лэ эршэтэйгээр ажаллаа. Самолет бүтээгшэд тэрэ үдэр юрын үдэрэйхидэ орходоо 7 процент үлүү ехэ продукци үйлэдбэрилөө. Хубсаhа угаадаг 350 машина, «Уют» гэжэ кухниин 20 комплект гарнитурануудые, столовын 6000 хэрэгсэлнүүдые худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта ябуулаа.

Республикын барилга-хабсаралгын эмхи зургаанууд субботнигые баhал эмхитэйгээр үнгэргэбэ. Бүхэсоюзна габшагай барилга болохо Сэлэнгын ЦКК дээрэ ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Барилгашад болон хабсаргагшадтай хамта эндэхи индустриальна техникумэй, медицинскэ училищиин 2000 гаран hурагшад хүдэлмэрилөө. Барилга хабсаралгын 397-дохи поезд республиканска ипподром барижа байна. Энэ ехэ шухала барилга гээшэ. Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе hайндэрлэхэ саг хүрэтэр ашаглалгада үгтэхэ ёhотой. Барилгашад тэрэ үдэр ехэ габшагайгаар хүдэлөө. Михаил Кулешовой хүтэлбэрилдэг хабсаргагшад, Владимир Балынскиин комплексно бригада 3 час багта үдэрэйнгөө даабари дүүргээд байгаа.

Субботнигой болоhон үдэр Октябрьска райондо hургуули барижа байhан Социалис Ажалай Герой Борис Полтарацкиин комплексно бригада, мүн Мэрия Хлыстовагай, Любовь Кузнецовагай бригаданууд даабаряа нилээд үлүүлhэн байна.

Субботнигой үшөө нэгэ hайн талань гэхэдэ, тэрээндэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, ажалай ветерануud — пенсионернүүд олоороо хабаадалсаа. Тэдэнэр эгээл шухала, үйлэдбэриин хүндэ хүшэр газарта ажаллаа.

«Хүндэлэлэй Тэмдэгэй» орденто «Электромашина» заводой мастер Анатолий Яковлев, пенсионер Василий Кузьмич Кирпичев шудхалгын цехтэ шэрэм шудхалаа хэхэдээ, халаанайнгаа даабарие 6 час соо дүүргээ. Инженер-технолог Дамба Нанзановай толгойлhон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй бригада эгээл хүндэ газарта, хари гүрэн ябуулха электродвигательнүүдые бүтээhэн байна. Тэдэнэр халаанайнгаа даабари 135 процент дүүргээ. Хэhэн хүдэлмэриинь шанар эрхим байгаа.

Республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд субботнигто ехэ бэлдэхэл хээ. Тэдэнэй ажал хэрэг малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, табан жэлэй шиидхэхы удха шанартай гурбадахи жэлэй хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдые hайнаар хэжэ дүүргэхэ тэмсэлдэ зорюулагдаа.

Хяагтын аймагай колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд 500 гаран гектар тараалан, 1500 гектар сабшалан сэбэрлээ, 2 мянга шахуу тонно наг шэбхэ хээрэ шэрэжэ таргаа, бэлшээри хорёолго үргэнөөр ябуулагдаа. Энэ үдэр аймагай ажахынуудай механизаторнууд газараа борнойлhон, олон жэлэй ногоо тариhан байна. Аймагай «Родина» колхозой гэшүүд бултаараа коммунис субботнигто гаража хүдэлөө. Тэдэнэр сабшалан болон тараалан уhалhан, hайжаруулагдаhан бэлшээри хорёолhон, модо бэлэдхэhэн, фермэ болон тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэри хэhэн байна. Пенсионернүүд, hургуулиин шабинар тарилгада хэрэгтэй хүрэнгын үрэhэ бэлдэлсээ.

Субботын үдэр колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдтэ туhалхаар аймагуудай түбэй предприяти болон эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд олоороо ерээ. Жэшээнь, Гусиноозерскын ажалшад ехэ хэмжээнэй hургааг бэлэдхээ, hайжаруулагдаhан бэлшээри хорёолоо, сабшалан болон бэлшээри сэбэрлээ. Энэ үдэр хэдэн арбаад километр утатай посхоод баригдаа.

Авиационно техникумэй 100 гаран hурагшад Эрхирэгэй совхоздо ошожо, газар уhалалгын түхеэрэлгэнүүдые сэбэрлээ. Иимэ жэшээнүүдые нютаг бүхэнhөө олоор дурдажа болоно.

Субботнигой үдэр элеватор болон бэлэдхэлэй пунктнуудhаа республикын ажахынуудта нилээд ехэ хүрэнгын үрэhэн, холимол тэжээл, тэрэшэлэн минеральна үтэгжүүлгэ шэрэгдэhэн байна. Энэ хүдэлмэридэ 1500 гаран машина хабаадуулагдаа. Республика дотор бүхыдөө 1200 тонно хүрэнгын үрэhэн, 400 тонно холимол тэжээл, 15 мянга шахуу тонно үтэгжүүлгэ шэрэгдэhэн байна.

Таhалгаряагүй хүдэлдэг үйлэдбэритэй предприятинуудта коммунис субботнигто хабаадалсаха гурим тусхай графигаар тодорхойлогдоhон байгаа. Жэшээнь, нарин сэмбын фабрикын бүхы хүдэлмэришэд апрелиин 1-hээ 20 болотор hубаржа байгаад, нэгэ нэгэ дахин hүниин халаанда хүдэлөө. Тиигэжэ түсэбhөө гадуур 3 мянган погонно метр эрхим шанартай ноohон бүд нэхээ, трикотаж оёдог үйлэдбэридэ ябуулхаар 3 тонно ээрэhэн ноohо ябуулаа. Тиигэжэ эндэхид бүхы дээрээ 150 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаа.

Иимэрхүү гуримтайгаар Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэрилэгшэд, шэлэй, цементын заводуудай болон бусад коллективүүд хүдэлhэн байна.

Һургуулинуудай ахалагша классай hурагшад, техникумүүд болон институдай студентнэр субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Үнгэрhэн субботын үдэр Улаан-Үдэдэ, тэрэшэлэн олон аймагуудта хүйтэн, hалхитай байшоо. Һая ороhон саhан үшөө хайлаагүй байжа, тиигэжэ хото болон тосхонуунуудые болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэридэ зарим тэды hаад ушаруулаа. Субботнигто хабаадалсаhан олонхиин дурадхалаар майн нэгэ болотор энэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ гэhэн шиидхэбэри абтаа.

Даб дээрэхи мэдээнэй ёhоор, республика доторнай коммунис субботнигто 390 мянга шахуу хүн хабаадалсаа. Энэ үдэр 2 миллион гаран түхэригэй продукци үйлэдбэрилэгдөө. Табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ жасада субботнигто хабаадажа олоhой 630 мянган түхэриг салин хүлhэн оруулагдаа гээшэ.

Иимэ нэтэ гаршаг доро Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бригадир, Социалис Ажалай Герой Е. П. БУТАКОВОЙ, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой Т. Д. КАЛАШНИКОВАЙ, Хориин аймагай Анаагай совхозой А. Э. ЖАПОВАЙ, Кабанскын аймагай Байгалай совхозой В. Г. КЛЕМЕНИНЭЙ хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригадануудай хүдэлмэри энэ хабартаа саг үргэлжэ харуулагдажа байха. Эдэ бригаданууд түрүү агротехникэ хэрэглэжэ, ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, жэл бүри ороohо таряанай, бусад ургамалнуудай баян ургаса абадаг байна. Мүнөө эндэ Е. П. Бутаковой бригадаhаа түрүүшын мэдээсэл толилогдобо.

Эдэ түрүү бригаданууудай ажал дээрэhээ жэшээ абажа, тус тус зонын механизаторнуудта өөhэдынгөө ажал эмхидхэхэдэнь, баян ургаса абахадань туhатай байха гэжэ hанагдана.

МҮНӨӨДЭР ТҮРҮҮ БРИГАДАДА

УҺАЛАГДАДАГ ТАРЯАЛАНГАА ҮРГЭДХЭХЭ

Бригададамнай 2.600 гектар хахалагдадаг газар, гэнжэтэ 7 трактор, МТЗ түхэлэй 6 трактор, бусад машина, техникэ даалгагданхай. Бултадаа 22 механизатор энэ техникые хүдэлгэдэг.

Бригадамнай 1960 онhоо хойшо таряалангаа уhалжа эхилhэн юм. Түрүүшээр Бага-Нарин гэжэ горхоной уhаар хүрэхысөөнь уhалдаг байгаабди. Жэл ерэхэ бүри уhалууриин «амтые» абажа, бригадамнай уhалагдадаг таряалангаа үргэдхэхэ гэжэ оролдоо. Теэд жаахан горхоной уhаар 70—100 гектарhаа ехэ газар ундалуулжа бирадаггүй hэмди. Энэ ушарта гол дээрэ үбэлдөө ехэ тошон халяажа туршаабди. Намарhаа эхилжэ гол дээрэ хаалта хэжэ, үбэлдөө урасхал уhыень мүльhэн дээгүүр гарган, хүргэдэг онишо олоhон байгаабди. Тэрэнээ хабар, мүльhэнэй хайлажа эхилэмсээр, намартаа бэлдэжэрхиhэн hубагууд руугаа залан урадхуулжа, полинууд дээгүүрээ тараадаг заншалтайбди.

Хаалта боолтонуудта «баригдаhан» мүльhэн удаан саг соо нэгэ жэгдээр хайлажа, 400, зарим жэлдэ 500 гектар таряалан ундалуулха арга олгодог. Хайлажа байhан мүльhэнэй уhанай хажуугаар урдажа байгаа горхоёо залан ябуулхада, бүришье таатай болодог. Һайрамаар тэрэ сагта уhалжа эхилхэб гэжэ хэлэхын аргагүй юм. Юуб гэхэдэ, заримдаа хүйтэн хабар орой болотор уhан урдажа үгэдэггүй. Мүн ямар болзорто уhан адагтаа хүрэхэеэ болидог бэ гэхэнь бэрхэтэй. Дулаан хабар болоо hаань, мүльhэн түргэн хайлажа дууhашадаг. Тиимэhээ бидэнэр хододоо hубагуудhаа дабхар hалаануудые намарынь татажа бэлдээд, уhанай элбэгжээ hаа, зүг бүхэн тээшэнь тараадаг байнабди.

Мүнөө бригадымнай механизаторнууд 400 гектар паар, 460 гектар намарай паар борнойлжо дүүргээ. Энэ жэл паар болгогдохо газарай буртаг ногоо ургуулан татаад, дары хахалхын тула 211 гектар дээрэ лущени хээд байнабди. Энэ хүдэлмэрие 6 хоногто, борнойлгоёо 10 хоногто дүүргээ hэмди.

Газар борнойлхо хүдэлмэридэ ДТ-75 түхэлэй 2 трактор, лущенидэ нэгэ ДТ-75, нэгэ МТЗ-5 трактор хүдэлгэгдэhэн байна. Энэ үедэ нэгэ МТЗ-5, нэгэ ДТ-75 трактор, 4 механизатор таряалангаа уhалжа байгаа.

Түрүү hүрэг Сагаан-Хүнды гэжэ газарта паар болохо 300 гектар газар хахалжа эхилээбди. Тэрэнэй hүүлээр, апрелиин 25-hаа эртын тарилга хэгдэхэ газар хахалагдаха юм.

Энэ жэлдэ уhалагдадаг газарай 200 гектарта кукуруза, бэшэ 300 гектартань шэниисэ таригдаха. Уhалагдадаг полинууд Бага-Наринай адагhаа захалаад, хара хүрьhэтэй, хүсөөр шанга газар юм. Иимэ «шамбай» газарта шэниисэ тарихадаа гектарай 2,3 центнер үрэhэ хэрэглэдэг гээшэбди. Хэрбээ тарилгын шанарта хүргэгдэhэн үрэhэ гектарай дунда зэргээр 2,2 центнер таридаг hаа, уhалагдадаг, хүсэтэй газартаа гектарай 10—15 килограмм нэмэжэ, бэшэ hула хүрьhэтэй газартаа нормоhоо доогуур таригдана.

Түрүүшээр уhалагдадаггүй газартаа тарилга хэжэ дүүргэнэбди. Юуб гэхэдэ, энэ үедэ поли дээрэ тараагдаhан уhан hайнаар шэнгэжэ үрдидэг. Мүн тарилгын урда тээ 8—10 хоногто уhанай дууhашоогүй байгаа hаа, ондоо тээшэнь hубагуудаар заладагбди.

Нёдондо хэды ган гасуур байhаншье hаа, уhалагдаhан Зүүн-Бэеын 111 гектар полиин га бүриhөө 13 центнер, Оёорой 250 гектар полиhоо — 12 центнер шэниисэ абаа hэмди. 1972 ондо дунда зэргээр гектар бүриhөө 11 центнер ороohо хуряаhан байнабди.

Зүгөөр 1971 ондо бүхы 1.416 гектарай тус бүриhөө дунда зэргээр 19,6 центнер таряа хуряаhан байнабди. 1970 ондо 1714 гектарай тус бүриhөө 15,1 центнер ороohон абтаа hэн.

Байгша ондо 1.400 гектар шэниисээ майн 1—2-hоо тарижа эхилээд, 12 хоногто дүүргээд, удаадахи 10 хоногто 300 гектарта обёос, 100 гектарта силостэ орохо обёосгорохой холисо тарижа, майн 25 хүрэтэр эртын тарилга дүүргэгдэхэ байна. Һүүлээрнь майн 25-hаа 200 гектар кукурузаяа уhалагдадаг газар дээрэ 5 хоногто тарижа дүүргээд, 300 гектарта зелёнко тарижа, захадаа гаргадаха.

Мүнөө кукуруза тариха 200 гектар дээрэ нэжээд центнер суперфосфат, аммиагай селитрэ, калийна дабhан гектар бүридэ оруулагдаа. Мүн 200 гектар паар дээрэ гектарай 2 центнер фосфорно үтэгжүүлгэ шэниисын үрэhэнтэй суг оруулагдахаар хараалагдана.

1972 ондо 140 гектар шэниисын гектар бүридэ хошоод центнер суперфосфат оруулжа, ургасыень нэжээд центнерээр нэмээжэ шадаабди. Тиимэhээ таряалангаа уhалхынгаа хажуугаар минеральна үтэгжүүлгэ оруулхада, ургаса нилээд дээшэлдэг гэжэ бидэнэр ойлгообди. Гансал минеральна үтэгжүүлгэ дуталдана ха юм.

Энэ жэл 1.400 гектар дээрэ таряа тарижа, гектар бүриhөөнь 17 центнерhээ доошо бэшэ ороohо хуряаха уялга манай бригадынхид абаад, шударгыгаар ажаллажа байна. Энэ жэлдэ абаhан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, Буряад оронойнгоо 50 жэлэй ойе нэрэтэй хүндэтэйгөөр угтахамнай лабтай.

Е. БУТАКОВ,
Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой.

ХАХАД ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ— ГУРБАН ҺАРАДА

Манай колхозой hаалишад болон үхэршэд хараалhан түсэб, даабаряа амжалтатайгаар дүүргэхын тула габшагай бэрхээр ажаллажа гараа. Малшадайнгаа түйлаhан амжалта тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгэмөөр. Гүрэндэ hү худалдаха нэгэдэхи кварталай түсэбые hаалишаднай сүм дүүргэбэ. Ажалаа hайн мэдэхэ hаалишад манда олон. Һаалишад Ханда Дугаржапова, Галина Раднаева, Гаян Кашапов, Дулма Дондокова болон бусад суг хүдэлдэг нүхэд сооhоо онсо шалгараа. Жэшээнь, hаалишан Ханда Дондоковна Дугаржапова гурба hарын туршада харууhалжа байhан үнеэн бүриhөө 610 килограмм hү hаажа, колхоз соогоо түрүүлбэ.

Үхэршэднай гурба hарын туршада мүн лэ hайнаар ажаллаба. Үнинэй үхэршэн Семён Петрович Хайнадский даажа абаhан 100 шахамалаа гүрэндэ тушааха үе болоторнь 323 килограммтай болгобо. Мүн Архип Афанасьевай ажалынь урагшатай. Гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб 160 процент дүүргэгдээ. Гүрэндэ hү, мяха худалдаха даабарияа ажахымнай амжалтатайгаар дүүргэжэ, КПСС-эй райкомой аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

Үдэрhөө үдэртэ ойртожо байгаа республикынгаа алдарта 50 жэлэй ойн баярые нэрэтэй солотойгоор угтахаар малшаднай ажаллажа байнхай.

А. ИШЫГЕНОВ,
Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

Загарайн аймаг.

ҺАЙНААР ТҮЛЖҮҮЛЭГДЭНЭ

Цырма Сультимовна Жамбалова ажахынгаа дүй дүршэлтэй хонишодой нэгэн гэжэ алдаршаhаар үнинэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэ харууhалжа байhан 533 хонинhоо 533 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриhөө 3 килограмм 80 грамм ноohо хайшалжа абаhан юм.

Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ Хориин совхозой бэрхэ хонишодой нэгэн Цырма Сультимовна дун сагаан хонин hүрэгөө хоёр дахин олошоруулха тухайгаа суг хүдэлдэг нүхэдтөө мэдүүлhэн. Мүнөө үедэ ахалагша хонишон 550 эхэ хонинhоо 563 хурьга абаад, тэдэнээ гээлтэ хоролтогүйгөөр ехэ болгожо байна. Абаhан түл түрсэеэ гарза гайда оруулангүй хүхэ ногоон дээрэ гаргахын тула тус бригадын хонишод бүхы хабаяа гарган хүдэлнэ. Ажахын малшад энэ үбэлжэлгые хүшэр хүндэ байдалда үнгэргэнэ. Үбhэ тэжээлээр бага байбашье, нүхэр Жамбалова хонидоо хагданда адуулна. Хурьгадые харууhалгада эндэхи хонишод онсо анхарал табина. Нүхэр Жамбаловагай бригадын хонишод болохоёо байhан hайндэрөө ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтаха бээз гээд найдагдана.

Д. ДОРЖИЕВ.

Хори.

Л. И. БРЕЖНЕВ АМЕРИКАН СЕНАТОРНУУДТАЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев США-гай сенадтахи худалдаа наймаанай комиссиин гэшүүд В. Хартке, Г. Кэннон, Ф. Мосс, Дж. Пирсон, Г. Бейкер, Г. Билл, Р. Гриффин гэгшэдтэй апрелиин 23-да Кремль соо уулзаба.

Советскэ Союзай, Холбоото Штадуудай хоорондохи харилсаанда хабаатай асуудалнууд, худалдаа наймаанай-экономическа харилсаа холбоо хүгжөөхэ асуудал хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэлэгдэhэн байна.

Үни удаан саг соо Холбоотой Штадуудтай худалдаа наймаанай-экономическа харилсаа холбоогоо үргэдхэн бэхижүүлхээр Советскэ Союз бэлэн гэжэ Л. И. Брежнев тэмдэглээ. Адли тэгшэ эрхэтэйгээр, али алиндань ашатай туhатайгаар совет-американ харилсаан хүгжэхэ ёhотой гэжэ тэмдэглэгдэhэн байна.

СССР-эй ба США-гай хоорондохи экономическа харилсаа холбоо хүгжөөхын тула худалдаа наймаан үргэнөөр хэгдэхэ зэргэтэй гээд американ сенаторнууд мэдүүлээ.

СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша А. М. Александров хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

Американ талаhаа—США-гай хэрэгүүдые СССР-тэ саг зууравр эрхилхэ этигэмжэтэ А. Дабс, США-гай гүрэнэй секретариин орлогшын орлогшо Дж. Армитаж, сенадтахи худалдаа наймаанай комиссиин аппарадай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд Э. Роувелас, А. Пэнколф хөөрэлдөөндэ хабаадалсаhан байна. (ТАСС).

А. Н. Косыгин Франциин элшэн сайдтай хөөрэлдэбэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Франциhаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Ж. Вимонтой апрелиин 23-да Кремль соо уулзажа хөөрэлдэбэ.

Элдэб hалбаринуудта совет-француз холбоо барисаа, харилсан туhалалсалга саашадань хүгжөөхэ асуудалнууд хани халуун оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэлэгдөө.

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын коллегиин гэшүүн Ю. В. Дубинин, Франциин СССР-тэхи посольствын советник-посланник К. де Назель хөөрэлдөөндэ хабаадаhан байна. (ТАСС).

КОММУНИС СУББОТНИК— ГАБШАГАЙ АЖАЛАЙ ҮЛЬГЭР ЖЭШЭЭ

…ҮР

…гшэ коммунис субботнигой үдэрые манай аймагай ажалшад баяр баясхалантайгаар угтаба. Тус субботнигто хамта дээрээ аяар … мянган хүн хабаадаа. …эр дэб дээрэ багсаамжаар ёhоор, 40 мянган … түхэригэй ажал хэгдээ. Колхоз, совхозуудай ажалшад субботнигой … сабшалан, таряалан… үрэ бэлдээ, 750 гаран … наг шэбхэ поли дээрэ … 200 тонно үрэhэ хүдэрдөө, 570 гектар … шулуу шохойhоо …

…мышленна предприятинуудай соohоо Хёлгын леспромхозой, оёдолой фабрикын коллективүүд эрхимээр ажаллажа, урид хараалhан … үлүүлбэ. Жэшээлхэдэ, Хёлгын леспромхозой коллектив гурба мянга гаран … модо субботнигой …дхээ.

П. ЯСТРЕБОВА,
Коммунис субботнигой талаар аймагай штабай гэшүүн.

БАГДАРИН

Баунтын аймагай колхозууд болон промышленна предприятинуудай таба мянгаhаа дээшэ ажалшад бүхэсоюзна коммунис субботнигто хабадалсажа, 16 мянга 860 түхэригэй хүдэлмэри хэбэ. Эндэ Ципиканай приискын алта малтагшад эрхим амжалта түйлаа. Эдэнэр субботнигой үдэр алтатай ехэ элhэ малтан абаhан байна.

Аймагай колхозуудай гэшүүд ойдо гаража, 250 кубометр барилгын модо отолжо, машина, тракторай ябаха харгы дээрэ гаргаhан байна. Энээнhээ гадна 650 кубометр түлеэн бэлэдхэгдэбэ.

Иигэжэ аймагай ажалшад субботнигой үдэр олоhон 16 мянга 860 түхэригөө табан жэлэй жасада оруулhан байна.

ХЯАГТА

Аймагай ажалшад коммунис субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадалсаба. Промышленна предприятинуудай, колхоз, совхозуудай коллективүүд субботнигто абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ. Хяагтын оёдолой фабрикын коллектив коммунис субботнигой үдэр 100 мянган түхэригэй дотор хубсаhа, 5 мянган түхэригэй гадар хубсаhа оёхобди гэhэн уялгаяа үлүүлэн дүүргээ. Тэдэнэр субботнигой үдэр 50 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилжэ, юhэдэхи табан жэлэй жасада оруулба.

«Родина» колхозой ажалшад 400 гектар сабшалан, поли сэбэрлээ, 200 гаран тонно наг шэбхэ поли дээрэ гаргаа. Дүн хамта 2 мянган түхэригтэ сэгнэгдэхэ ажал хэгдэбэ.

А. МАКСИМОВА,
Хяагтын аймагай гүрэнэй статистикын инспектор.

ТҮНХЭН

Аймаг дотор 12 мянга шахуу хүн «Улаан субботын» үдэрые үндэр бүтээсэтэ ажалаар тэмдэглэбэ. Үйлэдбэриин предприятинуудай болон колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд өөhэдынгөө ажалай газарнуудта хүдэлөө. Алба хаагшад, hургуулинуудай hурагшад, багшанар энэ үдэр hуурин тосхонуудаа сэбэрлээ, харша хашануудые заhабарилаа, колхоз, совхозуудай хүдэлмэридэ туhалалсаа.

Коммунис субботнигой габшагай хүдэлмэреэр 4500 тонно наг шэбхэ таряалан, сабшалан дээрэ зөөгдэжэ тараагдаба. 3100 гектар таряалангай газарта тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ хэгдээ. 15 гектар шэнэ газарай модон сэбэрлэгдэжэ, таряаланда бэлэдхэгдэбэ. 800 кубометр хайр шулуун зөөгдэжэ, 4 километр харгы заhабарилагдаа. 1,5 тонно тоhон, 5 тонно сагаан эдеэнэй продукт үйлэдбэрилэгдөө. 1800 гектар таряалангай хур hолоомон суглуулагдажа, сэбэрлэгдэhэн байна. Субботник дээрэ 280 автомашина хүдэлөө. Үйлэдбэриин предприятинууд 10 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаба.

Б. ЯБЖАНОВ.

УЛААН-ҮДЭ

Байгша оной апрелиин 21-нэй «Улаан суббото» Улаан-Үдын судна бүтээгшэдтэ ажалай ёhотой hайндэр болобо. Үглөөнэй 8 часта заводой бүхы ажалшад В. И. Ленинэй памятнигай дэргэдэ сугларжа, субботнигто зорюулагдаhан митинг болобо. Заводой партийна организациин секретарь Е. Н. Корягина хүдэлмэришэдэй үмэнэ тобшохон үгэ хэлэжэ, ленинскэ коммунис субботнигой удха шанар, зорилгонууд тухай хөөрэбэ.

— Бидэ мүнөөдэр ажалай үндэр бүтээсэ түйлажа, юhэдэхи табан жэлэй жасада өөhэдынгөө горитойхон хубитые оруулха зорилготойбди, — гээд электро-гагнууршадай бригадир В. М. Кушнарёв митинг дээрэ мэдүүлээ.

Энэ бригадын гэшүүд хэлэhэн үгэдөө хүрэмөөр ажаллаа. Тэдэнэр «Улаан субботын» үдэр 338 погонно метр гагнуури хэжэ, завод соогоо шэнэ рекорд тогтооhон байха юм. Хүдэлмэришэдэй бусад бригаданууд баhал ажалай үндэр бүтээсэ түйлажа шадаа.

Заводой хүдэлмэришэд энэ үдэр 1.650 түхэриг табан жэлэй жасада оруулха зорилготой байбал, тэрэнээ 1.720 түхэригтэ хүргэhэн байна.

В. ОВСЯНКИН,
заводой НОТ-ой лабораториин начальник.

Советскэ Союзай ажалшад! Ажалай үндэр бүтээсэ, үйлэдбэриин ехэ ашаг үрэ туйлагты, алмалтын гуримые наринаар сахигты, һайн шанартайгаар, бага гаргашатайгаар ехэ продукци үгэхые оролдогты!

(КПСС-эй ЦК-гай Майн 1-дэ зорюулан гаргаһан Уряануудһаа).

КПСС-эй АХЫН РАЙКОМДО

КОНФЕРЕНЦИ БОЛОБО

Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулжа, партиин райком научно-техническэ конференци үнгэргэбэ. «Буряадай АССР, СССР-эй арадуудай бата бүлэ соо» гэжэ энэ конференци нэрлэгдэнэ. «Ород ба буряад арадуудай хани барисаата түүхын үндэһэн тухай» мэдээсэл Орлигой дунда һургуулиин түүхын багша нүхэр Пахутова Э. М., «Буряадай АССР-эй тогтолго хадаа ленинскэ национальна политикын илалта», «Буряадай АССР-эй соёл культурын ба экономикын хүгжэлтэ» гэһэн мүн бусад мэдээсэлнүүдые партиин райкомой таһагые даагша нүхэр Шарастепанов Д. Б., «Малшан» газетын редактор нүхэр Цыбденов Ц. И., ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр К. Д. Тулуев болон бусад хэбэд.

СЕМИНАР ҮНГЭРГЭГДЭНЭ

Партиин райком һара бүхэндэ агитатор, политинформатор болон лекторнүүдэй семинарнуудые үнгэргэдэг. Һая иимэ семинар «50 лет Октября», Ленинэй нэрэмжэтэ, «Улаан Аха» колхозуудта боложо үнгэрөө. Эдэ семинарнууд дээрэ I кварталай дүнгүүд ба агитаторнуудай бэелүүлхэ зорилгонууд, мүн бэшэшье лекцинүүд уншагдаа.

Семинарнуудые үнгэргэлгэдэ партиин райкомой түлөөлэгшэд хабаадалсаа.

ПАРТИИН ЗЭРГЭДЭ АБТАБА

«Улаан Аха» колхозой эрхим механизатор Владимир Александрович Соётов һаяхан Коммунис партиин гэшүүндэ абтаба. Нүхэр Соётов һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр түрэл колхоздоо ажаллажа, механизаторай мэргэжэл шудалһан байна. Энэ мэргэжэлдээ тэрэ ехэ дуратай, ходо түрүү механизаторнуудай тоодо ябадаг юм.

Мүн КПСС-эй зэргэдэ энэ колхозой бригадир Александр Дыржинов, Сорогой найман жэлэй һургуулиин багша Валентина Содномова гэгшэд оробод.

КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр П. Д. Марзаев залуу коммунистнуудта шэнэ биледүүдые барюулхадаа, тэдэндэ амжалта хүсэһэн байна.

В. ГАЛСАНОВ.

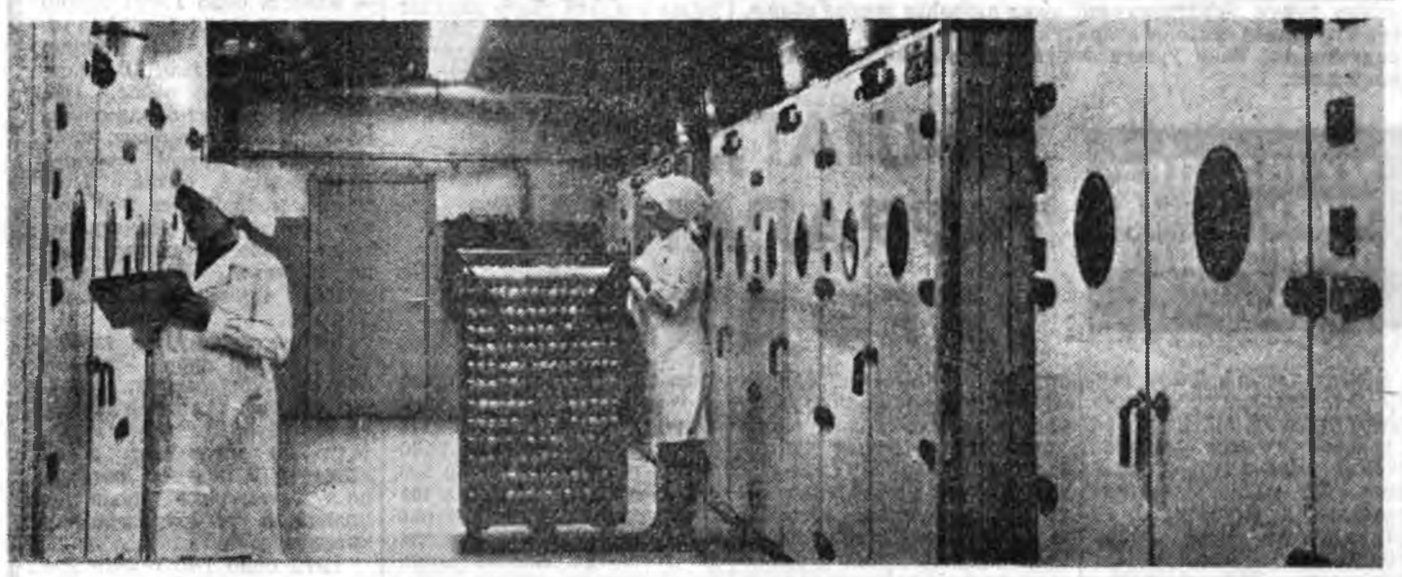

ШЭНЭ ФАБРИКАҺАА РЕПОРТАЖ

ТҮРҮҮШЫН АМИСХАЛ

ШУБУУНАЙ ОРОН гэжэ нэрэтэй боложо байһан Кабанскын нугаһанай фабрикые жэгүүртэнэй ниидэдэг үндэрһөө шэртэхэдэ, гулдагар ута байранууд жэрылдэжэ, бүтээгдэжэ дүүрэһэн барилга мэтэ үзэгдэнэ. Теэд газар дээгүүр ябаад хараха да, эгээшье тиимэ бэшэ. Барилга хэгдэжэ байһан газартал адли хабтагайнуудые ябууд, хадажархиһан саг зуурын байранууд, орхигдоһон обоо хүбөө барилгын элдэб хэрэгсэлнүүд, обоолоотой шулуу шохой шэнэ байрануудай шэнжэ түхэлые буурууулна.

Энээние гайхахааршье бэшэ! Нугаһанай фабрикын энэ комплекс бүтээхэдэ 10 миллионһоо дээшэ түхэриг мүнгэн һюмологдоһон байбал, тэрэнэй арайхан хахадыншье хүрэхэгүй (4,7 миллион түхэриг) гаргашалагдаад байна. Тиимэһээ барилга-хабсаралгын хүдэлмэри түлэг дундаа.

Теэд гайхалтай юумэнь ондоо. Юуб гэхэдэ, ехэ талмайн нэгэ захада барилгын крануудай, электромоторнуудай хүнхинэхэ, электрогагнууриин ялабхилжа байхада, нүгөө захадань шубуудай ганганаан, дальбараануудайнь шииганаан дуулдана.

Тобшоор хэлэхэдэ, энэ фабрика. баригдажа байха үедөө хүдэлжэ захалба гээшэ. «Табан жэлые — болзорһоо урид!», — гэһэн лэ зорилготойгоор эдэ зон ажаллажа байна бшуу.

Нугаһанай фабрикын барилгые проектын болзорһоо нэгэ жэлээр урид, дүүргэхэ зорилго эндэхи барилгашад. 162-дохи ПМК-гай хабсаргагшад урдаа табиһан байгаа ха юм. Һанаһандаа эдэнэр хүрэжэ шадаа. Мүнөө эндэ **шубуудай байха 6 томо байра, инкубатори. тэжээлэй цех, 1.300 тонно тэжээл хадагалха склад, байрын хэдэн гэр баригдаа, электрын элшэ хүсэ дамжуулха ЛЭП-35 түхэлэй лини 23 километртэ татагдаа.**

Эдэ бүгэдэ шубуушадта ажаллажа захалха арга олгоо бшуу. Фабрикын директор Георгий Михайлович Воронин шубуушадай бригаданuудые эмхидхэжэ оробо. Кабанскын совхозой шубуушан П. П. Брельгина 3.200 эмэ нютаһа томо болгожо, энэ фабрикада үдхэхые үгөө. Тэдэнинень шэнэ фабрикын түрүүшын шубуушад 1973 оной январиин 15-да тушаажа абаад, 19-дэхи, 20-дохи байрадаа оруулаа һэн. Түрүүшын эдэ шубуушад хэд байгааб гэхэдэ, коммунист Антонина Гавриловна Бояркина, комсомол басаган Валентина Бусовикова болон Валентина Степанова.

Фабрикынгаа инкубаторна станциин бэлэн болгогдотор эдэ гурбан шубуушад нугаһадаа үндэгэлүүлхээр бэлдэжэ, мартын хахадһаа абтаһан түрүүшын 15 мянган үндэгэ дальбараа гаргахаар тушааһан юм.

Инкубаторынь мартын 18-һаа хүдэлжэ захалаа. Энэ үдэр ахалагша оператор Галина Александровна Ключерева нигэжэ тэмдэглээ: 1-дэхи бүлэг. Инкубацида табиһан үдэр—мартын 18. Тоонь —15.000. Дальбараагай гараха болзор — апрелиин 13. Иимэ бэшэгүүд олон үдэр дансада оруулагдаа. **Мүнөө инкубаторто 200 мянган гаран үндэгэн табигданхай.**

Тиигэжэ бултанай хүлеэжэ байһан апрелиин 12-ой үдэр хүрэжэ ерэбэ. Энэ үдэр — инкубаторто табигдаһаар 26 хоноһоной удаа дальбараанууд ами орожо, үндэгэнэй гадарые тоншожо захалдаг. Эгээл энээхэн үедэнь тэдэ үндэгэнүүдые ондоо инкубаторто — дальбараагай гарадаг инкубаторто табидаг байха юм. Үндэгэнүүдээ ондоо инкубаторто һэлгэжэ табяад. операторнууд дальбараануудай гарахые хүлеэжэ ядан, һанаата болоно. Тиигэншьегүй яахаб даа. Юуншье һаа, түрүүшын дальбараанууд абтаха, республика дотороо шубуу үсхэбэрилхэ томо предприятиин намтарта түрүүшын амисхал болоно ха юм.

Түрүүшын дальбараанууд апрелиин 13-да мүндэлбэ. Нялха дальбараануудые абаха хүдэлмэри апрелиин 14-нэй һүниин 2 час хүрэтэр үргэлжэлөө. Дальбараанууд тэрэ дороо шубуушадта үгтөө.

Оператор Галина Ключеревагай хүтэлбэри доро инкубацида табигдаһан 15 мянган үндэгэнһөө 12 мянган дальбараа гараа.

Юрэдөө шэнэ фабрикын инкубаторидо ажалша бэрхэ хүнүүд сугларанхай. Инкубаторай дэргэдэ А. И. Вторушина, Л. М. Мухина, А. П. Рубцова, Г. М. Корытова, Н. Н. Карачун, Г. Я. Пономарёва гэгшэд һайнаар ажаллана.

...Инкубатори соо нэгэ жэгдэ гүнгинөөн дуулдана. Хүсэ ехэтэй «Универсал-50» машинанууд олон үнгын гэрэлээр эмнисэгээнэ. Тэдэ машинануудай хоорондуур ээлжээндэ байһан операторай ходол ябаханъ харагдана. Инкубатор соохи агаар, хүйтэн халууниинь автомат аргаар нэгэ янзада байлгагдадагшье һаань, лампочкануудай ониб-аниб гэхэдэ. приборнуудай стрелкэнүүдэй хүдэлхэдэ, һанаа амар байхын аргагүй ха юм. Хэрэгтэй сагтань оньһото машинануудта оператор туһалдаг байна. Тиигэжэ тэдэ машинануудай дэргэдэ түхэреэн суудхэ соо, бүхы 648 часай туршада алгадгүй хаража байгаал һаа, олон дальбараа абажа шадаха ха юм.

Операторнуудта механигууд Пётр Нечкин, Сергей Поздняков гэгшэд ехэ туһа хүргэдэг. Тэдэнэр ээлжээгээр дежурлажа, инкубаторай орёо оньһонуудые заахашье һаадгүйгөөр хүдэлгэнэ бшуу.

Механигуудай харюусалгань үнэхөөр ехэ. Тэдэнэр техникын хойноһоо наринаар харууһална, электрын элшэ хүсые таһалдуулхагүй гэжэ оролдоно. Хэрбээ электрын элшэ хүсэнэй таһалдахаяа һанабал, өөһэдынгөө электростанцие хүдэлгэжэ ородог. Юуб гэхэдэ, инкубаторнуудые нэгэшье час хүдэлгэнгүй байлгажа болохогүй.

Операторнууд, механигууд ажалдаа шунанхай. Нэгэшье минута хажуу тээшээ болохо сүлөөгүй. Ядахын сагта фабрикынгаа түрүүшын ээлжээнэй ашаглалгада ороһыень, нугаһанай түрүүшын дальбараануудай абтаһые тэмдэглэһэн митингдэ хабаадаха сүлөөгүй байшоо.

Түрүүшын дальбараануудые абаһан шубуушадшье сүлөө забгүй ажаллана. Шубуунай 17-дохи байра соо ороходомнай, Вера Тугарина, Галина Карнышева хоёр ажаллажа байба.

— Харагты даа, амидырбал, — гээд, Вера Тугарина нялха дальбараанууд тээшэ заана. — Үсэгэлдэр инкубаторһаа асархадамнай энэ «хойто эхын» доро даляа арбайлгаад, хэбтэжэ байһан юм. Мүнөө амидыраад, хомхойгоор эдеэлжэрхёод, нишэ тиишээ гүйлдэжэ байнал.

Халуун агаар, электролампын гэрэлээр дальбараануудые шарадаг түхеэрэлгые «хойто эхэ» гэжэ шубуушад нэрлэһэн байна. Үнэхөөр энэ гэрэл доро хэбтэхэдээ, эхынгээ дали доро ороһондол амидырна ха юм. Тиигэжэ «хойто эхэнь» энхэрэнги һайн байшоо.

Вера Тугарина Кабанскын совхоздо шубуушанаар хүдэлжэ байһанаа иишэ ерээ. Мүнөө тэрэ дальбараануудые харууһалжа байна. Галина Карнышева шубуудые түрүүшынхеэ харууһална.

Зэргэлээд байһан шубуунай 18-дахи байра соо нэгэ бага ондоохон. Эндэ 15 хоноһон нугаһанай дальбараанууд байлгагдана. Эдэ дальбараанууд Истомино тосхоной инкубаторһаа мартын 31-дэ асарагдаһан байгаа.

Эдэ дальбараануудые фабрикын барилгада хүдэлжэ байһан Елена Бухаевна Помишина. Лидия Николаевна Кузнецова хоёр харууһалжа байна. Тиигэжэ тэдэнэр штукатур, шэрдэлгэ хэжэ байһанаа. мүнөө шубуушад болоһондоо баяртайнууд.

Нигэжэ шэнэ фабрикын хүдэлмэриин эхиниинь һайн, эсэстээ бүришье һайн байха бэзэ гэжэ найдагдана.

Т. БАШКУЕВ.

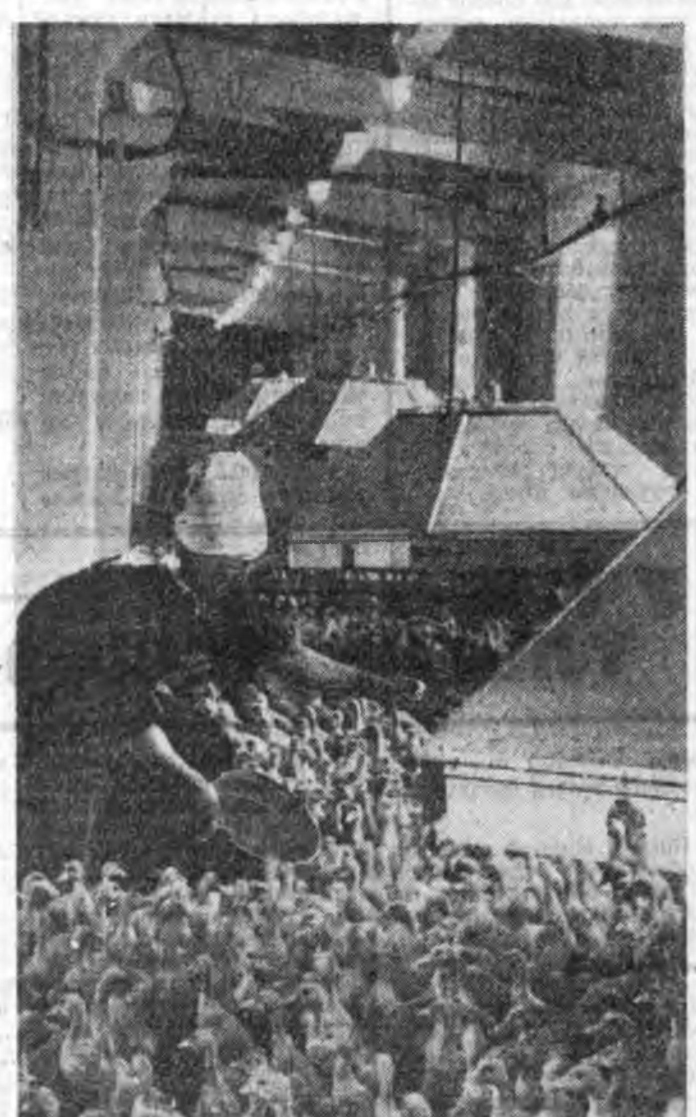

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Барилгашан Е. Помишина шубуушан болоод, дальбараануудые дэгжээжэ байна. 2. Оператор Н. Карачун инкубаторто табигдаха үндэгэнүүдые бэлдэнэ. 3. Фабрикын инкубатори соо.

А. ИСТОМИНОЙ фотонууд.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН Т…

МЭРГЭЖЭЛТЭД БА… ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛ…

Научно-техническэ дэбжэлтын үндэһэ һуури дээрэ үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ зорилго шиидхэжэ болохо юм. Предприяти техническэ талаараа хэр зэбсэгжэнги байнаб, ажалай эмхидхэл хэр һайжаруулнаб, үйлэдбэриие хүтэлбэрилгые нарижуулха эрилтэ хэр зэргээр дүүргэнэб гэхэ мэтэһээ үйлэдбэриин ашаг үрэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэг ехээр дулдыдадаг гээшэ. Предприятиие техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ, экономико хүгжөөхэ арга нүхэсэлнүүдые элирүүлхэ хэрэгтэ мэргэжэлтэдэй үүргэ айхабтар ехэ.

Табан жэлэй эхинһээ хойшо Железнодорожно районой предприяти, барилганууд шэнэ техникээр яһала хангагдаа. Автомат шахуу болон поточно 17 лини хабсарган табигдаа, бүтээсэ ехэтэй шэнэ техникэ тодхогдоо. Тиихэтэй хамта хуушан түхеэрэлгэ шэнэдхэн заһабарилагдаһан байна. Эмхидхэлэй техническэ хэмжээ ябуулга бэелүүлһэнэй, ажалые эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэһэнэй, шэнэ техникэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ түсэб дүүргэһэнэй ашаар 14 миллион түхэригэй экономическа ашаг үрэ абтаһан байна.

Энэ хэрэгтэ районой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй оруулһан туһа нэмэри ехэ юм. Тэдэнэр үйлэдбэриие шэнээр зэбсэгжүүлхэ, научно-техническэ дэбжэлтэ туйлаха арга хангаһан урлан нарижуулгын олон дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Ганса нёдондо жэлэй туршада 4 миллион, харин табан жэлэй хоёр жэлэй хугасаада 7,5 миллион түхэригэй алмалта үгэхэ дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн байна.

Улаан-Үдын авиазаводой инженер. технигүүд техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ өөһэдынгөө туһа нэмэри оруулха гэжэ шиидэнхэй. Тэдэнэр техническэ орёо асуудалнуудые шиидхэнэ, үйлэдбэриие оньһожоруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэнэ. Эндэхи инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй 83 процентнь өөһэдын творческо түсэб зохёожо, техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Табан жэлэй үнгэрһэн хоёр жэл соо тэдэнэр 4,2 миллион түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэхэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ.

Тэдэнэй өөһэдынгөө түсэб. абаһан уялгаяа хэр зэргэ дүүргэжэ байһые согсолон харуулха тусхай карточканууд бии болгогдоо. Инженер-конструктор Н. И. Свиридов 7879 түхэригэй алмалта үгэхэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Цехэй технолог В. Р. Уржумов, цехэй мастер Б. Ф. Кузнецов үйлэдбэридэ 5500—5600 түхэригэй арьбалалта хэхэ арга олгоо. Эдэ нүхэд жэл соогоо абадаг салин хүлһэнһөө һураггүй ехэ алмалта үгэхэ дурадхалнуудые нэбтэрүүлһэн байна.

Бюрогой начальник В. П. Дунаев, ахалагша инженер В. А. Тарасов, главна металлургын орлогшо Б. В. Бутковский технологическа шэнэ процесс нэбтэрүүлээ. Детальнуудые микроплазменна аргаар гагнаха, азот хэрэглэн детальнуудые плазменна аргаар отолхо гэхэ мэтэ тэдэнэй дурадхаһан шэнэ онол арга үйлэдбэридэ ехэ аша туһатай байба. Детальнуудые гагнаха машина нарижуулан һайжаруулжа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга хангаа. Технолог Л. В. Коршунова, техническэ бюрогой начальник М. А. Собянин, цехэй начальник Т. А. Пономарев алюминиин шудхалаагаар хэгдэһэн детальнуудые химическэ аргаар болбосоруулха процесс нарижуулһан байна. Эдэ, мүн бусад урлан нарижуулагшадһаа бүридэһэн эдэбхитэйшүүлэй бүлэг үйлэдбэридэ ехэ хэрэгтэй шэнэ онол арга хэрэглэхэ арга хангаа.

Энээнэй ашаар нёдондо жэлэй туршада заводто түрүү онол арга үргэнөөр хэрэглэгдээ. Иимэ аргаар 500 тонно шудхалаа хэгдээ, орёо нарин аргаар 60 тонно элдэб зүйл болбосоруулагдаа, бүтээсэ ехэтэй 47 түхеэрэлгэ хэрэглэгдэдэг болоо. Заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй туһаламжаар үйлэдбэридэ АСУП нэбтэрүүлхэ бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Нёдондо хоёр ЭВМ (электронно-тоолголгын машина) ашаглагдажа эхилээд. 12 мянган түхэригэй ашаг үрэ абтаа.

Хэрбээ урдань урлан нарижуулагшад амяар амяараа ажаллажа, ямар нэгэ дурадхал оруулдаг байгаа һаа, мүнөө бүлэг бүлэгөөр хамтаржа ажаллана. Энэнь үйлэдбэридэ ехэ аша туһатай. Хэдэн мэргэжэлтэдһээ, юрын хүдэлмэришэдһөө бүридэһэн эдэбхитэйшүүлэй бүлэг. бригаданууд мүнөө үеын эгээл шухала, эгээл хэрэгтэй асуудал хамтаараа шиидхэнэ. Хүсэ шадалаа хамтаруулжа ажаллахада, түхеэрэлгэ зохёон бүтээхэдэшье, дурадхалаа үйлэдбэридэ хэрэглэжэ, шалгахадашье урагшатай байдаг. 1972 оной хугасаада заводто эдэбхитэйшүүлэй 278 бригада ажаллаа.

Республикымнай нүгөөдэ томо предприяти — локомотив-вагон заһабарилгын заводто 1972 оной туршада 450 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ абтаһан байна. Тэрэнэй 50 процентнь мэргэжэлтэдэй оруулһан хуби юм. Заводой инженерно-техническэ олон хүдэлмэрилэгшэд урлан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ. абадаг салин хүлһэеэ дууһан, зариндаа холо үлүүлэн харюулдаг болоо. Инженернүүд И. К. Кузьмин, К. Н. Дамбуев, И. А. Перфильев, В. А. Унeнов болон бусад зарим нүхэд техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Заводой инженер, технигүүдэй хабаадалгатайгаар. анхарал оролдолгоор 1971—1972 онуудай хугасаада цехүүд техническэ талаараа шэнээр зэбсэгжүүлэгдэжэ эхилээ. Металлургическа үйлэдбэридэ, вагон заһабарилгын комбинадые шэнэ техникээр хангаха, үйлэдбэриинь оньһожоруулха хэрэгтэ мэргэжэлтэдэй хүргэһэн туһаламжа горитой ехэ юм. Булад хайлуулгын электрон пеэшэн, шудхалаа сэбэрлэхэ комплекс, электрогидравлическа түхеэрэлгэ ашаглалгада оруулха гэжэ тэдэнэр ехэ анхарал хандуулаа.

Инженер, технигүүдэй туһаламжаар вагон-заһабарилгын үйлэдбэридэ шэнэ камера. лини тодхогдоһон байна. Мүнөө заводой гол мэргэжэлтэд үйлэдбэриие эмхидхэн хүтэлбэрилгэ нарижуулан һайжаруулха асуудал шиидхэжэ байна. АСУП нэбтэрүүлхэ, туһалбариин үйлэдбэриие, ашаа буулгаха. ашаха хүдэлмэри, складай ажахы автомат аргаар хангаха, оньһожоруулха холын хараата зорилго мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

Научно-техническэ дэбжэлтэ туйлаха, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ олон асуудал «Теплоприбор» заводой инженер, технигүүд шиидхэжэ байна. Тэдэнэр творческо 22 бригада болон бүридэнхэй. Заводой главна инженер Ю. В. Музыка. главна конструктор Ю. Н. Глухоедов, инженер-технолог Ю. В. Кривошеков гэгшэдһээ бүридэһэн бүлэг нёдондо 23 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэхэ дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Шудхагдаһан хэб хэхэ. химическэ шэнэ аүйлнүүдһээ деталь болбосоруулха, шэнэ түхэлэй шудхалаа гэхэ мэтэ шэнэ арга үйлэдбэридээ нэбтэрүүлээ.

Мэргэжэлтэд предприятия техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ холын түсэб зохёоһон байна. Энэ түсэбөө бодото дээрэнь бэелүүлхын, техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхын тула научно-шэнжэлгын институдуудтай нягта холбоо барисаа байгуулаа. Пермь городтохи НИИ системын болон тоололгын машинын институдай, Смоленскын «Техноприбор» заводой НИИ-гэй, Зүүн Сибириин технологическа институдай эрдэмтэд, багшанарай туһаламжаар үйлэдбэриие эмхидхэн хүтэлбэрилгэ һайжаруулха талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээ.

Прибор бүтээлгын заводой, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй, Улаан-Үдэ станциин … тивна депогой, үйлэ… «Буржелезобетон» … инженерно-техническэ … дэлмэрилэгшэд эдэб… хэлтэ ажалаа һайжар… предприятияа тех… талаарнь шэнээр … жүүлхэ хэрэгтэ туһа … оруулалсажа байна.

Тиихэтэй хамта, … бүхы предприятинууд… зорилго һайнаар дүү… нэ гэхын аргагүй. …предприятинуудта ин… технигүүдэй үүргэ, … салга дээшэлүүлэгд… тэдэнэр урлан нарижу… ажалда хабаадалсанагү… хуу. Иимэ байдал авто… портна предприяти… 397-дохи барилга хаб… гын поезддо, ТЭЦ-эй … гын управленидэ, … СМУ-да үзэгдэнэ. … инженерно-техническэ … дэлмэрилэгшэд техн… дэбжэлтэ туйлаха … бага анхарал ханд… Тиимэһээ эдэ пред… нуудай технико-коном… ашаг үрэнь бага, ажал… тээсэ горитойгоор … лүүлэгдэнэгүй.

Инженер. технигүү… юумэ нэбтэрүүлэгшэд… ническэ политика бэе… шэд байха ёһотой. Эн… гэ, харюусалгаяа һа… мэдэрдэг, эдэбхи … гаргадаг мэргэжэл… предприятинуудта … скэ зэбсэгжэлгэ … бэелүүлэгдэнэ, үйлэдб… ашаг үрэ дээшэлнэ …

Наука болон те… һүүлэй туйлалтануу… лэдбэридэ нэбтэрүүлх… нологическа шэнэ пр… дые хэрэглэхэ, үйлэд… үргэлжэдэнь оньһожор… автомат аргаар хангаха… тэ мэргэжэлтэдэй хаб… гаар, анхарал оролдо… дүүргэгдэхэ байна … Эдэ бүгэдэ асуудал … шиидхэжэ байһан ко… вууд гүрэнэй түсэб, … социалис уялгануудаа… жалтатайгаар дүүргэн… дукци үйлэдбэрилгые… хэнэ, шанарынь һай… на, элдэб гаргаша ба… гоно гээшэ.

Районоймнай тех… интеллигенци урдахи … гоёо бодотоор бэелүү… раа замуудые хар… партиин XXIV с… шиидхэбэриие дүүргэ… сэлэй түрүү зэргэдэ … ябаха гэжэ шиидэһэ… Энэ хараа зорилгоёо … жэ байна. Гэбэшье … ажалынь бүри ехэ. … үүсхэлтэйгээр ажалл… рэнээ бэелүүлхэ гэһэн… тэй.

А. КОЛДУ…

партиин Улаан-Ү… Железнодорожно рай… промышленност… транспортын таһ… да…

ХОНИШОН ЮУНДЭ ГОМДОЛТОЙ…

Хүнэй ажабайдал, хуби заяан адли байдаггүй. Содномбал нютагтаа худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта хүдэлжэ байхадаа хонишон болохоб гэжэ хэзээдэшье һанадаггүй байгаа.

...Содномбал хонишон болгыт гэһэн гуйлтатайгаар директортэ ороо гэлсэнэл. Наһаараа наймаашан ябаһан аад, юу хони хаража шадаха һэм. Хуу бултыень гарзалуулна аабза. Гэнтэ юуниинь хүдэлөөд, хонишон болохмни гэбэ гээшэб..» гэһэн хөөрэлдөөн Исэнгын хүн зоной дунда нилээд гараһан юм.

Содномбал хонишон болоһоор табадахияа үбэлжэжэ байна. Мүнөө тэрэ нилээд дүршэжэ, бэрхэ хонишодой нэгэн болонхой.

Содномбал Цыбикович ахалагша хонишоноор хоёр жэл хүдэлөөд байхадаа совхоз соогоо түрүүшынхеэ хонин бүриһөө хурьга абажа шадаһан байха юм.

Ахалагша хонишон С. Бальжинимаевай даадаг бригадын хонишод үнгэрэгшэ жэлдэ зуун эхэ хониһоо 108 хурьга, хонин бүриһөө 3,7 килограмм нооһо абажа. хурьган бүхэнөө 27 килограммда хүргэжэ, аймаг соогоо сууда гараһан, нисэнгынхидэй нэрэ нэрлүүлһэн, совхозойнгоо чемпион болоһон байна. Хонишодто иимэ ехэ амжалта миил өөрөө ерэдэггүй.

— Бүхы юумэн харууһанһаа. Хонин гээшэмнай хэр угһаа хойшо бэлшэжэ, үбһэ ногооной һайгаар үдэжэ байдаг мал гээшэ. Тиимэһээ зун, намартаа үглөөнэй, үдэшын һэрюундэ һайса бэлшээжэ садхааха хэрэгтэй. Адаглахада зарим шуул үдэ наран боложо, шүүдэрэй хаташаһан хойно хонидоо хорёоһоонь гаргаад, тала руу туужархидаг. Машанай Яруунада тала дайда уужам, элбэг даа. Юрэдөө гэрэйнгээ хушалта өөдэ абиржа гараад, хойноһоонь дурамаар хаража һуухадань, хонид юу оложо эдихэ һэм. Һайн ногоо бэдэржэ, урагша хойшоо гүйлдэһөөр байтарань халуун боложо захалха. Садаагүй хонид нэгэ газарта үдэшэ болотод хооһоор шахуу тиирэхэ. Залхуу хонишон хонидни ехэ байратай, гүйлдэнэгүй гэжэ урмашан гэртээ амар һуудаг. Үдэшын һэрюундэ хүсэд бэлшээнгүй, хашаадань хаажархиха. Иимэ харууһанда байһан хонид хаанаһаа таргалха һэм. Хүсэ шадалаар бага, таргалаагүй хонид үрэжүүлгын үедэ ототой боложо үгэхэгүй. түл түрсэнь жаахан, туранхай, ахир гарадаг, халтад гэбэл, үбшэ тахалда нэрбүүлжэ гарзалха бшуу. Бидэ үглөөгүүр эртэ шүүдэртэй ногоондо бэлшээжэ, халуун болотоо садхаагаад, үдэшын харанхы болоходо хорёодонь оруудагбди. Байра байдалһаа ехэ юумэн дулдыдаха. Шэбхээ жэл бүри гаргажа. хохир болгодогбди. Энэмнай үбэлдөө юунһээшье үлүү дулаахан дэбисхэр боложо үгэдэг. Дороһоо дааража Дороһоо дааражгүй байхадаа хонид турахагүй, нооһоёо гээхэгүй байна, — гэжэ Содномбал хөөрэбэ.

Дүрбэн хүнһөө бүридэһэн эбтэй эетэй энэ отарын коллектив мүнөө Тиихэн Булаг гэжэ газарта 558 хони харууһална. Малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан хонишод юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ хонин бүриһөө хурьга, 3,6 килограмм нооһо абаха, хурьган бүхэнөө 25 килограммда хүргэжэ, эхэһээнь амнарлан илгаха гэһэн уялгаяа дүүргэхын түлөө үдэр бүри оролдоно. Гэбэшье ахалагша хонишоной сэдьхэлые нэгэ асуудал отарынь хонид наһа болон илгагдаагүй, хуу… дашанхай. Тиимэ… хурьгадынь адл… нүүдыншье шад… хан.

— Зооветмэрг… бонитировко хэх… нэрэ зүүлгэдэ… барга аргаар. хон… хараад, энэшни … үбэлжэхэ гээд, … наһыень, нооһоно… анхаралда абан… һанай хонидые … болгон бүридхэдэ… болоходо, зарим х… ниднай туража… Шүдыень хара… унашаһан байха. … мнай главна зоот… Галсанов хонидо… тэр һайжаруулха … налаа мүртэй таб… шэ ха. Эхэ хони… ственна аргаар ү… баһал олон ду… Үнгэрэгшэ на… отарын хонидые … суглуулаад, Улаан… дөө ажахын … студент басага… ственна үрэжүүл… даалгажархёо һэ… һээнь мүртэй ю… үгөөгүй. Һүүлдэнь … нидтоо хусануу… «сэбэрлэлгэ» … Мүнөө тэдэл … хурьга абажа ба… циалис уялгаяа … най гайтайхан … байна. Абаһан … гарза хоролтод… гүй. хүхэ ногоон … гаха гэһэн нэ… урдаа табинха… үнгэрэгшэ жэл… Содномбал хо… эрхилэлгэдэ бии … тагдалаа сэхэ … Хамтын ажалай … һанаагаа табиха … нишоной гомдол… директор, парти… бүхы коммунист… ралдаа абаха. бэ… лагдана.

Б. ЖАЛ…

БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет һаяхан нниитын эдеэ хоолой ба гүрэнэй худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд болон предприятинуудта гүрэнэй сэн ба худалдаа наймаанай дүрим хазагайруулха ябадалые хинаха хэрэгые һайжаруулха талаар туһатай шухала хэмжээ ябуулгануудые абаалба.

Тэрээнэй ёһоор Буряадай АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагай, районно, городской Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой эмхи зургаанууд, предприятинууд ба конторонууд, ОРС-нууд, продснабууд, складууд, столовонууд болон эдэнэй бүхы һалбаринуудай дэргэдэ худалдаа наймаанай сэн ба дүримэй хэр зүб хэрэглэгдэдэгые хинаха комиссинуудые дары эмхидхэжэ дүүргэхэ болобо.

Тус комиссинуудай хүдэлмэриие аймагай, городской, районно Соведүүдэй гүйсэдкомууд, республикын худалдаа наймаанай министерство, Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ниитын эдеэ хоолой управлени, ой модоной ба модо үйлэдбэрилгын промышленностиин министерствын УРС хинан шалгаха ёһотой.

Ниитын эдеэ хоолой ба гүрэнэй худалдаа наймаанай сэн, дүрим хазагайруулгые хинан шалгаха хэрэгтэ наймаалагшадые, худалдан абагшадые, арадай хинагшадые олоор хабаадуулха шухала гэжэ БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй энэ тогтоол дотор хэлэгдэнэ. Тус хэрэгтэ эд хэрэгсэлэй, эдеэ хоолой зүйлнүүдтэ сэн гаргадаг эмхи зургаанууд, шанарынь шалгадаг Гүрэнэй инспекци, совет ба хиналтын органууд, профсоюзай ба комсомолой эмхинүүд эдэбхитэйгээр хабаадаха болоо.

АЛДУУ ДУТУУНУУДЫЕ АЛГАД ГАРАХАГҮЙ

Зэдын аймаг

Аймагай арадай хиналтын комитет, ажахынуудай дэргэдэхи арадай хиналтын пост болон бүлэгүүд СССР-эй арадай хиналтын комитедэй 1972 оной декабриин 27-ной тогтоолые бэелүүлэн, аймаг дотороо малай үбэлжэлгын ябасые, үбһэ тэжээлэй гаргашалгые, мал ажалай продуктнуудые бэлэдхэлгэ болон гүрэндэ худалдалгые шалгажа байха зорилготой саг үргэлжын дүрбэн комисси эмхидхэһэн байна. Комиссинуудые арадай хиналтын эдэбхитэй гэшүүд. М. Г. Токтохоев, В. М. Дагаев, И. Е. Бекетов, П. А. Иванов гэгшэд толгойлжо, шалгалта хиналтынгаа хүдэлмэридэ арадай хинагшад, хамта дээрээ, 320 хүнние хабаадуулан ажаллажа байна. Эдэнэрэй үүсхэлээр энэ үе соо һаалиин 32 фермэ, залуу малай 56 гүүртэ, эхэ хониной 220 отара, эрье болон түлгэнүүдэй — 14 отара, гахайн 4 фермэ шалгагдажа, хиналтада байгаа.

Шалгалтаар элирүүлэгдэһэн дутагдалнууд ажахынуудай парткомой заседани дээрэ табигдажа, тэдэнние дары зайсуулха талаар арга хэмжээнүүд абтагдажа байба. Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхоздо үбэлэй үедэ малаа муугаар харууһалжа, залуу малаа олоор гарзада оруулһан ябадал элирүүлэгдээ. Энээнние аймагай арадай хиналтын комитет заседани дээрээ зүбшэн хэлсэжэ, ушар шалтагааниень элишэлэн, дутагдалнуудыень дары усадхаха хэмжээ абаһанай ашаар тус колхоз үбэлжэлгөө һайнаар үнгэргэжэ байна.

Зэдын мал шахан таргалуулдаг совхоз (директорынь Григорьев) «Коммунизм» колхозһоо гүрэндэ тушаагдаха мал абахадаа, таргануудыень илгажа тусгаарлаагүй байба. Тиимэһээ тус колхоз 12 мянган түхэригэй хохидолдо оруулагдаа.

Энэ дутагдал арадай хинагшадай оролдолгоор элирүүлэгдэжэ, «Коммунизм» колхоздо 12 мянган түхэриг бусаагдаһан байна. Мүн «Коммунизм», XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай тушааһан 348 толгой үхэр мяханай комбинадта абаашагдахаар вагондо ашагдаад, түмэр замай Зэдын станци дээрэ удаан саг соо баригдаһан байна. Энэ ушарһаа мал шэгнүүрээ гээжэ, алар 11 мянган түхэригэй хохидолдо оруулагдаа. Энээндэ зэмэтэй Зэдэ станциин начальнигай орлогшо Бакланов, малай карантинай пунктын начальник Булгаков, мал шахан таргалуулха совхозой директор Григорьев гэгшэд аймагай арадай хиналтын комитедэй шиидхэбэреэр харюусалгада хабаадуулагдаа.

Яруунын аймаг

Эндэхи арадай хинагшад байгша ондо таряалан, хада лангай үндэр ургасын түлөө тэмсэл ябуулна. Тиихэдээ, ажахынуудта асарагдаһан минеральна үтэгжүүлгэ али зэргэ гамтай наринаар хадагалагданаб, ашаглагданаб гэһэн асуудалда онсо анхарал хандуулагдана. Мүн хүрэнгын болон тэжээлэй орооһо таряанай хадагаламжа, харууһалгын байдал шалгагдана.

Тус аймагай «Коммунизм», «Победа» колхозууд минеральна үтэгжүүлгэ хадагалха һайн складуудтай. Теэд шэнээр асарагдаһан минеральна үтэгжүүлгэ олонхи ушарта складай үүдэндэ газар дээрэ буулгагдаад хэбтэжэ байдаг. Азотно, фосфорно үтэгжүүлгэнүүдынь холисолдожо, нэгэ доро хадагалагдана. Мүн «Юбилейный», Нарһатын, Яруунын, Витимэй, «Улаан Туяа» совхозууд тиимэ үтэгжүүлгэ хадагалха складгүй. Тиихэдэ зарим ажахынууд: «Коммунизм», «Победа» колхозууд, «Юбилейный» болон Нарһатын совхозууд асарагдаһан үтэгжүүлгэнүүдые шэгнэдэггүй, фактураарнь тушаажа абана. Тэрэнние хүлеэжэ абаһанаа, хаана гаргашалһанаа тэмдэглэхэ бүридхэлэй дэбтэрнюшьегүй.

Яруунын совхозой хоёрдохи (Шэрэнгиин) отделениин орооһо таряанай тоог дээрэ (даагшань П. А. Хабаев) хүрэнгын ешмээн («Червонец» сортын), мүн тэжээлэй орооһон намарһаа хойшо обоолоотой хэбтэжэ, зузаан саһанда дарагданхай байһан. Тиигээд һаяшаг ондоо тээһээ хүрэнгын таряа асаржа буулгахадаа, тэрэ саһанда дарагдаһан таряагаа бульдозероор түлхижэ, саһа шоройтой холисолдуулан харшын захада абаашажархёо. Мүн «Юбилейный» совхоздо, «Коммунизм» колхоздо, «Дружба» колхозой 3-дахи отделенидэ орооһо таряанай хадагаламжа хангалтагүй байгаа.

Захааминай аймаг

«Коммунизмын зам», «Дружба», «Победа» колхозуудта, Харацайн совхоздо минеральна үтэгжүүлгэнүүдэй хадагаламжа тон муу. Олонхи ушарта газаа, уһа шиигтэ норожо, гутажа байһаниинь арадай хиналтаар элирүүлэгдээ. «Победа» колхоздо, үнгэрхэдөө, хоротой химикадуудшье суургатай. складта оруулагдаагүй, газаагуур хэбтэжэ байһан.

Эдэ бүхы дутагдалнууд дурсагдаһан аймагуудай арадай хиналтын комитедүүдтэ мэдэгдэжэ, тусхай асуудалаар хэлсэгдэһэн, зэмэтэй хүнүүд хэһээгдэһэн байха юм.

БУРЯАД ҮНЭН
Арадай Хиналта

Энэ хуудаһанда:

- Арадай хинагшад анхарагты.
- Машинын запас хэрэгсэл абаха журам.
- Хиналта, шалгалтаар юун элирүүлэгдээб?
- Байгаалиин баялигуудые хамгаалха.
- *Фото-зурагууд зэмэлнэ.*

ЗАПАСНОЙ ЧАСТЬНУУД ХҮДӨӨ ХЭР ЯБУУЛАГДАНАБ?

Шиидхэхы жэлэй хабар. Таряашадай халуун саһа. Трактор, машинанууд запасной частьнуудаар хэр хангагданхайб, минеральна үтэгжүүлгэ хэр хэрэглэгдэнэб, уһалууриин хэрэгсэлнүүд бэлэн гү гэхэ мэтэ асуудалнуудаар манай газетын корреспондент Буряадай «Сельхозтехникын» республиканска нэгэдэлэй тусхайта пюурнуудта хандаһан байна.

Запасной частьнуудые эрхилхэ Управлениин начальник **М. Ф. Фофанов:**

— Энээнһээ урда тээ бидэ трактор, автомобиль болоод хүдөө ажахын машинануудай запасной частьнуудые бултыень Брянскын, Оронгын, Тарбагатайн гэхэ мэтэ заһабарилгын заводуудта хубаажа үгэжэрхидэг байгаабди. Тиихэдэнь республикын колхоз, совхозуудта запасной частьнууд үлэдэггүй һэн. Мүнөө жэлдэ энэ талаар хубилалта хэгдээ. Энэ хэрэгтэ арадай хинагшад хубитаяа оруулһан байха юм.

Колхоз, совхозуудта гэжэ үлөөһэн запасной частьнуудаа «Сельхозтехникын» районно нэгэдэлнүүдтэ хубаажа үгэнхэйбди. Эдэ нэгэдэлнүүдэй наймаанай таһагууд запасной частьнуудаар өөр өөрынгөө харьяата колхоз, совхозуудые хангана. Тиимэһээ колхоз, совхозуудай техникэ заһабарилгада хэрэгтэй запасной частьнууд урда жэлэйхидэ орходоо элбэг байха аабза гэжэ һанагдана.

«Сельхозтехникын» Үдын отделениие эрхилэгшэ **И. И. Климов:**

— Хабарай хүдэлмэридэ хабаатай ямар ажал ябуулагданаб гэхэдэ, манай гаргадаг түмэр хоолойнууд тухай тогтожо хэлэхээр байна. Хабарай ехэ уһанай һабхаржа ошомсоор, талханайнгаа газар, бэлшээри, сабшалангаа уһалха сагнай удангүй ерэхэ байна. Тиихэдэ 18 см. диаметртай хоолойнуудай хэрэгтэй болохонь лабтай.

Энээнһээ гадна бидэ «ДДН-45, 70» гэһэн маркануудай уһа сасадаг, «бороо оруулдаг» машинануудые заһадаг байнабди. «Сельхозтехникын» районно нэгэдэлнүүд колхоз, совхозуудтаа байһан хуушан гү, али эмдэрһэн уһа сасадаг машинануудые манай заһагдаһан машинануудтай һэлгэжэ абахадань болохо. Теэд энэ талаар өөдэтэй юумэн хэгдэнэгүй.

Минеральна үтэгжүүлгын таһагай начальник **В. А. Коваленко:**

— Нэгэдэхи квартал соо 10802 тонно аммиачна уһа болоод аммиачна селитрэ, мочевинэ, суперфосфат ба бусад минеральна үтэгжүүлгэ республикынгаа ажахынуудта хубаажа, тараажа үгөөд байнабди. Мартын нэгэнэй мэдээгээр 6505 тоннонь колхоз, совхозуудта абаашагдаһан байна.

Кабанскын аймаг 1453 тонно түсэбтэй байһан аад, 1898 тонно минеральна үтэгжүүлгэ абаашуулһан байна. Тус аймагай Оймурой ба Шергинскэ совхозууд ехэ үтэгжүүлгэ хэрэглэдэг.

Зүгөөр арадай хинагшадай элирүүлһэнэй ёһоор, олохон колхоз, совхозуудта, мүн бусадшье ажахынуудта хүрэжэ ошоһон минеральна үтэгжүүлгэ зүб мүрөөр хэрэглэхэ, гээлтэ хоролтодо оруулхагүй гээшэ шухала асуудал болоно.

Э. БАЛЬЖИНИМАЕВ,
бэшэжэ абаба.

ХИНАГШАДАЙ АНХАРАЛДА

Хүдөө ажахыда хими хэрэглэлгэ — ургаса дээшэлүүлгын найдамтай нөөсэ юм. Тиимэһээ юһэдэхи таван жэлэй туршада минеральна үтэгжүүлгэ ехээр гаргаха, хэрэглэхэ гээшэ тон шухала үйлэ хэрэг болонхой. Энэ жэлдэ манай гүрэнэй колхоз, совхозууд нёдондоһоо 3 миллион тонноор ехээр, бүхыдөө 57 миллион тонно минеральна үтэгжүүлгэ абаха байна. Минеральна үтэгжүүлгэ заводһоо гараад, газарта шэнгээгдэтэрээ нилээд олон хүнэй гар дамжажа, холо шэрэгдэхэ, оло дахин буулгагдаха ба ашагдаха, элдэб газарта хадагалагдаха болоно.

Энээнние хараадаа абажа, СССР-эй арадай хиналтын комитет 1973 оной март-апрель һарануудта минеральна үтэгжүүлгэ зөөлгын, хадагалгын, хэрэглэлгын шалгалта хаа хаанагүй хэхэ гэжэ шиидхэбэри абаба.

Шухала энэ хэмжээ ябуулгын зорилгонь мүнөө тодорхойлогдоо. Минеральна үтэгжүүлгэ гартадаг предприятинуудай арадай хиналтын бүлэгүүд үтэгжүүлгэ гаргалгын түсэбүүдэй дүүргэлтые, хэр зүбөөр ашаглагдадагые, саг соогоо эльгээгдэдэгые ба предприятиингаа дотор хадагалагдадагые, гээлтэгүйгөөр ашаалагдадагые хинан шалгаха болоно. Тиин саг болзор сооонь үтэгжүүлгые хүрэхэ газарта абаашаха, түмэр замай, уһан замай, автомобильна транспортын составуудай хабсаргадаһан графигһаа гэзэгүйгөөр ябаха, гээлтэгүйгөөр ашаалха талые тусхайта предприятинууд болон ажахынуудай арадай хинагшад шалгаха болоно.

«Сельхозтехника» нэгэдэлнүүдэй арадай хиналтын бүлэгүүд минеральна үтэгжүүлгэ складуудта ямараар хадагалагдадагые, хэр зүбөөр ашаалагдадагые, үтэгжүүлгэ зөөхэ машина, техникын хэр зүб түхеэрэгдэһые ба үтэгжүүлгэ худалдажа абаһан колхоз, совхозуудай тоосоогоо хэр зүб хэдэгые хинан шалгаха ёһотой.

Минеральна үтэгжүүлгые хүрэхэ газартань абаашахадаа, тэндээ хадагалхадаа, һүүлдэнь хэрэглэхэдээ колхоз, совхозуудай механизаторнуудай гээлтэ хэхэгүйн тула тэндэхи арадай хинагшад тэмсэхэ ушартай болоно.

Март-апрель һарануудта үнгэргэгдэхэ ёһотой энэ харалгада бүхы олониитые, хүдөөгэй ажалшадые олоор хабаадуулха шухала гэжэ СССР-эй Арадай хиналтын комитедэй тус харалга тухай гаргаһан тогтоол дотор хэлэгдэнэ. Шухала энэ хэмжээ ябуулгада мүн хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба совет, ажахын, профсоюзай, комсомолой эмхинүүдэй түлөөлэгшэд оролсохо ёһотой. Тус харалга-шалгалтын дүнгүүдээр предприятинуудай, колхоз ба совхозуудай, эмхи зургаануудай коллективүүдэй ниитын суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэлгэнүүдые эмхидхэхэ, партийна болон совет органуудта дуулгаха, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудаар хэмжээнүүдые абхуулха гэжэ СССР-эй Арадай хиналтын комитет хиналтын нютагуудай органуудта даалгаба.

Манай Буряадай республикын хүдөө ажахын министерство, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй республиканска, түмэр замай Зүүн-Сибириин Буряадай отделенинүүд, Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи автотранспортын Управлени болон бусад эмхи зургаанууд болон предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шалгалтые туһа ехэтэйгээр үнгэргэхын түлөө оролдохо ёһотой болоно.

БАЙГААЛИИН БАЯЛИГТА ЭЗЭН БАЙХА

Хяагтын аймагай арадай хиналтын комитет болон байгаали хамгаалха аймагай бүлгэм хоёр хамтаржа, «Эхэ оронойнгоо баялигуудта эзэн ёһоор хандая» гэһэн тусхай плакат-хуудаһа хэблэжэ гаргаа. Тэрэ плакат-хуудаһан үзэмжэтэй һайханаар, олон хэһэгээр барлагдажа, аймагай эмхи зургаануудта, байгаали хамгаалха бүлгэмэй эхин өмхинүүдтэ, хүн зоной дунда тараагдаа.

Тэндэ толилогдоһон материалнууд аймаг дотор байгаали хамгаалха асуудалаар юун хэгдэжэ байнаб, ямар дутагдалнууд бииб гэжэ харуулна. Жэшээлхэдэ, Байгалай урда талын уһа мүрэнүүдэй инспекциин Хяагтын филиалай начальник Н. Кулик «Байгал далай — сэбэр түнгалаг байха ёһотой» гэһэн статья соогоо Хяагтын аймагай олохон ажахынууд Сэлэнгэ, Сүхэ мүрэнүүдэй уһа бузарлана гэжэ шүүмжэлээ. Аймагай колхоз, совхозууд хони малаа угааха 19 ваннатай. Тэрэнэйнь олонхинь Сэлэнгэ, Сүхэ голнуудай эрье дээгүүр түхеэрэгдэнхэй. Угаалгада хэрэглэһэн 10 гаран тонно гексохлоран, креолин жэл бүридэ уһа руу хаягдана. Мүн аймагай, түбэй болон бусад предприятинуудай хэрэглэһэн муухай уһа, угаадаһа сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүдэй барилганууд проектнэ эрилтэһээ хазагайруулагдана. Сүхын арһанай заводой хэрэглэһэн уһа сэбэрлэхэ түхеэрэлгын барилга удааруулагдана гэжэ тэмдэглэнэ.

Хяагтын ой модоной ажахын главна лесничэ А. Климова статья соогоо аймагайнгаа ой модоной баялигые гамтайгаар ашаглахые уряална, тэрэниие улам арьбадхаха хэмжээнүүд тухай хөөрэнэ.

Газарай хүрьһэ хамгаалха талаар аймаг дотор ябуулагдажа байгаа хэмжээнүүд тухай хүдөө ажахын управлениин главна инженер—газар эсхэгшэ Б. Тугаринов бэшэнэ.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1968 оной декабриин 31-нэй тогтоолоор Хяагтын аймаг дотор Шара голдохи гүрэнэй заказник байгуулагдаһан байна. Тэрэнэй гол зорилгонь хадаа ан амитанай тоо толгой олошоруулха. илангаяа ажахын, соёлой талаар үнэтэй сэнтэй, хомор ангуудые олошоруулха ябадал болоно. Байгуулагдаһаар 4 жэл үнгэрөөд байхада, тус заказник дотор ан гүрөөлэй тоо эрид олошороо.

Гэбэшье, тэндэ ан амитанай байрашан, түргэн үдэжэ олошорхо ябадалда һаад түбэг нилээд ушаруулагдана. Хабар, зунай үедэ колхоз, совхозууд малнуудаа тэндэ бэлшээрилүүлхэдээ мал адуулагшад нохойтой ябана. Тэдэнь ан эрьюулжэ добоно. Модо отолходоо газарынь сэбэрлэнэгүй, гал түймэрэйшье болохо ушар олон тохёолдодог байха юм.

Мүн тэндэ браконьернүүдшье дайралдадаг. Эдэ бүхы дутагдалнуудтай нютагай Соведүүд, эдэбхитэд, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд тэмсэл һулаар ябуулна. Энээн тухай тус плакат-хуудаһанда аймагай охотовед П. Горяинов һанаагаа зобонгёор бэшэнэ. Энэ хуудаһан бүгэдэндэ туһатай гэжэ һанагдана.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые зайсуулхын тула аймагай Соведүүдэй органууд дары хэмжээ абаха зэргэтэй.

Д. ЦЫБЕНОВ.

ХЭН ЗЭМЭТЭЙБ?

Эрхирэгэй совхозой газар дээрэ Добо-Енхорой уһалууриин системэ түхеэрэгдэжэ байна. Эндэ Үдэ голһоо уһа бүлэхэ томо станци баригданхай. Теэд станциин дэргэдэ яар ябта бүдүүн гэгшын хэдэн зуун соргонууд хэбтэнэ. Эдэнние газар доогуур табижа, уһа гүйлгэхэ ёһотой байгаа. Харин тэрэ соргонуудынь эбдэрхэй тула ашаглаха аргагүй хаядаһан боложо, газар эзэлжэ хэбтэнэ. Яагаад иимэ болоо юм гэхэдэ, машинаар зөөхэдөө хайра гамгүй хаяжа, хамха бала сохино ха юм гэжэ тэндэхи хүдэлмэришэд хэлэнэ.

Загарайн аймагай арадай хиналтын комитет энээндэ зэмэтэйшүүлые элирүүлхэ бэзэ.

Манай корр.

Захааминай аймагай зарим ажахынууд, илангаяа Харацайн совхоздо. Михайловка тосхондохи сорт-туршалгын участогта минерална үтэгжүүлгэ хушалтагүй складууд соо хаягдажа гутана, хоролто гээлтэдэ оруулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Михайловкын сорт-туршалгын участогай хадагаламжада байһан минеральна үтэгжүүлгэ харуулагдана.

Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо минеральна үтэгжүүлгэнүүд тон муугаар хадагалагдана. Склад соонь газараар хаягдаһан нилээд ехэ азотно үтэгжүүлгэ уһанда норожо, хэрэггүй болгогдоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус колхозой складые даагша Иван Изосимович Калашников. Тэрэнэй уялгаяа муугаар дүүргэдэг байһан эли харагдана.

Арадай хинагшадай буулгаһан фото.

...ЛҮҮР ЭНХЫЕ ҺЭРГЫЛХЭ

...дөөгэй ажалшадые бэеэ сэбэрээр абажа ябаха, ...энхыень һэргылхэ, са... хүдэлмэри һайжаруулха ...тон шухала байна.

...ерэхэ бүри ажахыда, ...орёо оньһон техникэ хэ...гдэнэ, таряаланда хүнэй ...хоротой үтэгжүүлгэ ...оруулагдана, ногоон ур...шуудые хамгаалха та...элдэб хорото бодосууд ...агдадаг болонхой. Иимэ ...байдалда ариг сэбэрэй, ...энхын, аюул һэргылхын ...ри ябуулангүй байха ...тон муу ха юм даа.

...лангаяа механизаторнуу...дунда элүүрые хамгаалха ...мэриие һайжаруулха хэ... Юундэб гэхэдэ, оньһо...машинануудта тэдэнэр хү..., элдэб хорото химиче... бодосуудаар үтэгжүүлгэ ... Эдэ бүгэдые хараада ... 1972 ондо 12025 ме...торые элүүр энхые ...е сахиха дүршэлдэ һур... түсэб республика дотор... табигдаһан байна. Теэд ...ной 3281 хүниинь лэ ...программатай һурал... дүүргэһэн байна. Барга..., Захааминай, Хяагтын ...ута энэ хүдэлмэри ... харюусалгатайгаар ...агдадаг. Санитарна гэ...й инструкторнууд В. Н. Волченкова, В. Г. Балышева, Л. М. Югова болон бусадай ашатай туһатай ажал хүдэлмэриие тэмдэглэмээр байна.

Гэхэтэй хамта Бэшүүрэй, Түнхэнэй, Яруунын, Хэжэнгын болон бусад аймагуудта энэ хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдадаг. Тэндэхи ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, элүүр энхые сахиха эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд энэ шухала хэрэгые тоодоггүй байна. Тиигэжэ эдэл аймагуудай ажалшадай дунда ажалай үедэ элдэб оһодо орожо үбдэхэ, гэмэлтэхэ ябадал үзэгдэнэ.

Химическэ хорото бодосуудһаа бүридэһэн үтэгжүүлгэнүүдые яажа хэрэглэхэ тухай дүрим СССР-эй элүүрые хамгаалха министерствын зүгһөө гаргагдаһан юм. Тэрээн дотор тиимэ химическэ үтэгжүүлгэнүүдые харгыда шэрэхэ, гол горхонуудһаа зайсуулха, хүн зоной ба малай эдеэ хоолһоо холо байлгаха гэхэ мэтээр эли тодоор заагданхай байдаг. Теэд республикымнай зарим аймагуудай ажахынуудта энэ дүрим муугаар хэрэглэгдэдэг байна. Олон тоото арадай хинагшад хүн зоной элүүр энхые сахиха хүдэлмэриин ямараар табигдаһые шалгаха, хиналта дороо абаха ёһотой. Илангаяа Хурамхаанай, Сэлэнгын, Хоринн аймагуудай колхоз, совхозуудай хиналтын бүлэгүүдэй гэшүүд энэ хэрэгтэ хангалтагүйгөөр, хайша хэрэгээр хандана.

Тусхай шалгалтын хэгдэхэдэ, Улаан-Үдын, Бэшүүрэй аймагуудта колхоз, совхозуудай ажалшад химическэ хоротой үтэгжүүлгэнүүдые зөөхэдөө таарахагүй амһарта хэрэглэһэн, һалхинда хиидхүүлһэн, тусхай хубсаһа үмдэнгүй хоронд хүрэһэн байха юм. Тиигэжэ зарим хүнүүдэй үбдэхэ ушар үзэгдөө. Мүнөө хабарай тарилгын харюусалгатай хаһын эхилжэ байхада механизаторнуудай дунда элүүр энхые сахиха талаар ойлгуулламжын хүдэлмэри эршэмтэй ябуулха саг ерээ.

Энэ шухала хүдэлмэридэ городой, аймагуудай больницануудай, поликлиникэнүүдэй мэргэжэлтэд хабаадуулагдаха ёһотой. Буряадай санигарно-гэгээрэлэй байшан хабарай тарилгын үедэ поли дээрэ ажаллажа ябаһан хүнүүдэй элүүрые хамгаалха талаар туһатай хэдэн лекцинүүдые аймагуудта эльгээнхэй. Гэбэшье, энээндэ дүршэлтэй хүнүүдэй өөһэдөө хабаадаагүй һаань, хэзээшье дээрэ байха байна.

А. АНДАЕВА,
республикын санитарно-гэгээрэлэй байшангай методист.

ХАРЮУСАЛГАГҮЙШҮҮЛ ЗЭМЭДЭ ХҮРТЭБЭ

Улаан-Үдэ хотын Железнодорожно районой арадай хинагшад тус районой хэдэн магазинуудай ажалые шалгажа үзэһэн байна. Тиихэдээ худалдаа наймаанай гурим хазагайруулһан, мүн ариг сэбэр сахинагүй гэжэ элирүүлээ.

Жэшээлхэдэ, № 36 магазинда (магазиниие даагшань М. А. Абзаев) үзэмжэдэ табигдаһан эдеэ хоолой зүйлнүүдэй сорт болон үнэ сэнгые зааһан бэшэг байгаагүй. Мүн склад сооһоонь нюугдаһан эд бараан олдоо. Загаһа наймаалдаг таһагтань гутаһан. муу шанартай продуктнууд байхаһаа гадна, тэдэнь бусад продуктнуудтай холисолдоһон байба. Магазин, склад соонь ариг сэбэрэй талаар тон хангалтагүй байһаниинь элирүүлэгдэһэн байна.

Мяха наймаалдаг таһагтань хиналта, шалгалтагүй байһанай эсэстэ хулгай боложо, 1623 түхэриг дутаһан байха юм.

Оёмол хубсаһа худалдадаг 62-дохи магазинда баһал олон дутагдал элирүүлэгдэбэ. Трикотаж хубсаһанай таһагта эд бараагаа үзэмжэгүйгөөр табиһан байба.

Арадай хинагшадай шалгалтаар тодорһон дутагдалнуудые Железнодорожно районой арадай хиналтын комитет өөрынгөө заседани дээрэ табижа хэлсэһэн байна. Совет худалдаа наймаанай журамые нарин нягтаар, магазин болон склад дотороо ариг сэбэр сахидаггүй байһанай түлөө 36-дахи магазиниие даагша М.А. Абзаевта донгодолго үгтөө. Ажахын тоосооной 6-дахи магазинай директор Р. М. Афанасьевада ажаглалта хэгдэһэн байна. Мүн мяханай хулгайда ороһон тушаа мүрдэлгэ хэгдэжэ байһаниие хиналтын комитет анхаралдаа абаһан байха юм.

№ 62 магазиниие даагша М. М. Кузнецовада элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудаа дары зайсуулхыень дурадхаба.

М. СОЛОМЕННЫЙ,
Республикын арадай хиналтын комитедэй штатнабэшэ секторые даагша.

АРАДАЙ БААТАР

Советскэ Союзай Маршал С. М. Буденныин түрэһөөр 90 жэлэй ойдо

И. В. ТЮЛЕНЕВ,
армиин генерал

1918 ОНДО, граждан дайнай дүлэнэй манай орон дотор соробхилжо байха үедэ, тэрэнэй нэрэ түрүүшынхеэ дуулаа һэм. Совет засагай дайсадта эсэргүү тэмсэлдэ үгытэй хасагуудые суглуулжа эхилһэн, Ростов шадархи Козюрин хуторто ажаһуудаг үгытэй таряашанай хүбүүн Семен Буденный тухай һураг суу станицаһаа станицада дамжан таража эхилээ бэлэй.

Тэрэ ород-япон, дэлхэйн түрүүшын дайнуудта хабаадажа, байлдаанай ехэ дүршэлтэй болоһон байгаа. 1917 оной хабар, революционно үдэрнүүдтэ, нэгэ полкдо суг алба хэгшэдынь унтер-офицер Буденные полкын комитедэй түрүүлэгшээр һунгаһан юм. Хаанта засагай дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөрһэн, гартаа буу барижа, Соведүүдэй залуу республика хамгаалхые хүсэһэн хүнүүд 1918 оной хабар Буденныин отрядта ороо һэн. Түрүүшээр Буденный багахан отряд, удаань полк, дивизи, корпус командалһан байгаа. 1919 оной намар корпусыень Морин сэрэгэй нэгэдэхи арми болгожо хубилгаа бэлэй.

Дон мүрэн шадархи контрреволюцитай хэһэн тэмсэлдэ, Деникинэй армиие бута сохилгодо Буденныин ударидаһан Морин сэрэгэй соединениинүүд туйлай ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. 1919 оной намар хариин оронуудай буу зэбсэгээр һайса хангагдаһан Деникинэй сэрэгшэд залуу Совет республикын зүрхэн тээшэ — Москва худар добтолон оробо. Улаан Армиин частьнууд баатарлигаар тулалдаа, эндэ Буденныин сэрэгшэд илангаяа шалгарһан юм. Воронеж — Касторная дээгүүр эрэлхэг зоригтойгоор урагшаа дабшажа, Буденныин сэрэгшэд Мамонтовай, Шкурогай морин сэрэгэй корпусуудые һамна бута сохёо һэн. Хоёр дивизи сагаантанай зургаан дивизиие бута сохиһон байгаа. Буденныин морин сэрэгшэдэй энэ илалта Урда фронтын бүхы сэрэгүүдэй шиидхэхы добтолго хэхэдэнь, ехэтэ нүлөөлһэн юм. Тингэжэ Деникин гэдэргээ, Хара далайн эрье тээшэ сухаряа бэлэй...

Удаань Морин сэрэгэй нэгэдэхи арми Петлюрын Украинада сагаан полягуудай сэрэгүүдтэ эсэргүү байлдаануудта хабаадалсаһан байна. Хэдэн зуугаад модо зай гаталан дабшажа, Морин сэрэгэй нэгэдэхи арми дайсанда гэнтэ, шанга добтолго хэдэг һэн. 1920 оной ноябрьда Буденныин морин сэрэгэй арми асари ехэ байлдаанда — Хойто Таврида, Крымдэ барон Врангелиин сэрэгүүдые бута сохилгодо хабаадалсаа һэн.

Буденный тухай алдар суу бүхы орон доторнай тараба. Арадай баатар гэжэ хүн зон тэрэниие нэрлэбэ. Хойшодоо энэ хүндэтэ нэрэ зэргэнь РСФСР-эй ВЦИК-эй тусхай тогтоол дотор бэшэгдэһэн юм. «Арадай баатарта» гэжэ һиилэн бэшэгдэһэн алталмал һэлмэ Морин сэрэгэй нэгэдэхи армиин суута командирта барюулагдаһан байгаа. Энэнь залуу Улаан Армиин суута полководецуудай нэгэндэ Совет засагай барюулһан бэлэг байгаа бшуу.

Үнэхөөрөөшье, Семен Михайлович Буденный пролетарска элитэ ехэ полководец гэжэ совет сэрэгэй түүхэдэ орохо ёһоорооˌ ороо. Тэрэнэй гүн гүнзэгы бэлиг шадабариие дайсадшье үндэрөөр сэгнэһэн байха юм. Буденныин нэрэнь тэдэниие айлган һүрдөөдэг һэн. Сэрэгэй тусхай һургуули дүүргээгүй хүн иимэ орёо нарин хэрэгүүдые саг дары, тон зүбөөр яажа шиидхэнэ гээшэб гэжэ тэдэ ойлгожо ядаха.

Семен Михайлович — революциин ёһотойл солдат. Революциин ашаар лэ тэрэнэй гүн гүнзэгы бэлиг, мэргэжэл шадабари гүйсэд элирхэ аргатай болоһон байна. Буденный хурдан һонор ухаатай, һүбэлгэн бэрхэ, хүсэл зоригтой, шууд сэхэ зантай хүн юм. Тэрэ суг алба хэһэн нүхэдтөө энэрхы дулаанаар, урин зулгыгаар хандадаг байгаа. Буденныин ударидалга доро байлдаануудта хабаадаха зол хубитай байһан хүм. Зориг түгэлдэр, тон зүб шиидхэбэринүүдые абахыень хаража, нэгэнтэ бэшэ гайхаһан.

Советскэ Союзай Геройн гурбан Алтан Одон, 50 шахуу орден, медаль үбсүүн дээрэнь яларна. Эдэнь сэрэгэй түүхэ-бэшэгэй гэршэ болоно бшуу.

Ерээдүй тээшэ хаража шададаг байһаараа Буденный онсо шалгардаг байгаа. Граждан дайнай жэлнүүдтэ морин сэрэг туйлай ехэ үүргэтэй гэжэ тэрэ зүбөөр сэгнээ һэн...

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ, морин сэрэгэл адли, бушуу түргэн танкова корпусууд, арминууд дайсанда дары түргөөр шанга сохилто хэжэ, һамна бута сохилгодо хүргэжэ байгаа. Буденныин морин сэрэгшэд ябаһан, удаань маршалнууд, генералнууд болоһон П. С. Рыбалко, М. Е. Катуков, Д. Д. Лелюшенко болон бусад сэрэгэй начальнигууд эдэ танкова арминуудые командалһан юм гэжэ хэлэхэдэ һонирхолтой.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ Советскэ Союзай маршал С. М. Буденный Верховно Главнокомандованиин Ставкын бүридэлдэ оруулагдаа, удаань Баруун-Урда шэглэлэй сэрэгүүдые командалагшаар томилогдоо һэн. 1941 оной хүндэ хүшэр үдэрнүүд ойндомни элихэнээр һанагдана. Дайсанай добтолгодо шанга сохилто хэжэ, эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүгээр добтолходонь, сэрэгшэдые урмашуулан зоригжуулдаг байгаа. Дайнай жэлнүүдтэ Буденный Верховно Главнокомандованиин харюусалгатай бусад олон даабаринуудые абажа, һэн габьяатайгаар, нэрэтэй солотойгоор дүүргэһэн байха юм.

Мүнөө Буденныида ходо хододоо ерэжэ, сай уун хөөрэлдэжэ, үнгэрһэн саг тухай дурсан домоглодог. Эхэ библиотекэтэй юм. Орон совет ба харин оронуудай авторнуудай номууд библиотекэдэ бии. Буденный бэшэһэн номуудшье, тэдэнэй дунда «Гаталан гараһан зам» гэжэ түүхэ-бэшэг бии. Энэ сагаантан ба харин түримхэйшүүлдэ эсэргүүгээр байлдаануудай тухай, В. И. Ленинтэй уулзалга, онсо өөрсэ шэнжэтэй түүхэ ба һонин. Журналнуудта, газетэнүүдтэ толилогдоһон статьянууд энээн дотор оруулагдаһан.

Дайшалхы, залуу найдалтай наһаяа, дайда баатарай үхэлөөр унаһан нүхэдэй нэрэнүүдые тэдэ һанадаг. Морин сэрэгэй нэгэдэхи армида суг алба хэжэ, удаань генералнууд, маршалнууд болоһон, дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ хархис дайсаниие һамна бута сохилгодо ехэ габьяатай нүхэдөөрөө омогорхон ябадаг.

(АПН).

ГАТАЛАН ГАРАҺАН ЗАМ

Граждан дайнай суута полководец, Советскэ Союзай гурба дахин Герой, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн, Советскэ Союзай маршал С. М. Буденныин «Гаталан гараһан зам» гэжэ домоглол дурдалгануудай гурбадахи номые СССР-эй Оборонын министерствын сэрэгэй хэблэл барлан гаргаба. 1920 онһоо 1933 он хүрэтэрхи үе сагай үйлэ хэрэгүүд энээн дотор харуулагдана.

Семён Михайлович Будённый Ленинтэй уулзаһан тухайгаа энэ ном соогоо һонирхолтойгоор хөөрэнэ. Морин сэрэгэй нэгэдэхи армида агууехэ вождь ехэ анхаралтайгаар хандадаг байгаа. Бэлигтэй бэрхэ полководец М. В. Фрунзе тухай, хани нүхэр К. Е. Ворошилов тухай, Морин сэрэгэй нэгэдэхи армиин командирнууд, сэрэгшэд тухай С. М. Будённый халуун дулаанаар бэшэнэ.

Арадай баатарай түрэһөөр 90 жэлэй ойдо зорюулжа, С. М. Буденныин «Гаталан гараһан зам» гэжэ домоглол дурдалгануудай номойнь гурбадахи ботиие сэрэгэй хэблэл барлаһан байна.

(ТАСС).

БУРЯАДАЙ КОМПОЗИТОРНУУДАЙ ХОЛБООНОЙ VII ПЛЕНУМ

Буряадай композиторнуудай холбооной долоодохи пленум хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлһээр.

...Уржадэр оперо, баледэй театр соо хүн зон олоороо сугларба. Энэмнай юуб гэхэдэ, Буряадай хүгжэмэй ёһотойл һайндэр — дуушад, композиторнуудай үдэшэ болохонь ха юм.

Буряад хүгжэмэй, илангаяа дуунай хүгжэлтэ айхабтар ехэ. Композиторнууд Д. Аюшеев, Б. Ямпилов, Ж. Батуев, Б. Цырендашиев, Ч. Павлов, С. Манжигеев, Г. Дашипылов, А. Андреев, Ю. Ирдынеев болон бусадай дуунууд арад зоной дунда мэдээжэ болонхой, хаанашье дуулагдажа байха юм.

СССР-эй арадай артист Лхасаран Линховоин сценэ дээрэ гарана. Бас бүдүүн хоолойн аялга зал соогуур нээрнэ. Б. Ямпиловай «Хүрин хээр», Б. Цырендашиевай «Гунигэ», Б. Балдаковой «Уянхан гарааараа», Ч. Павловай «Сэлэнгын баруугаар», С. Манжигеевэй «Шамхандаа» гэһэн дуунуудые Л. Линховоиной дуулахада, альга ташалган аадар бороодол шааяшана.

Буряадай АССР-эй габьяата артист К. Базарсадаевые манай уншагшад һайн мэдэхэ ёһотой. Энэ хүмнай композитор С. Манжигеевэй «Дэлхэй минии альган дээр», «Яаралтай харгы» гэһэн дуунуудые нээрсэ дуулаба.

Тиихэдэ артист Л. Шоболов композитор А. Андреевэй бэшэһэн «Хадада саһанай хайлахада» гэһэн романс, хүгжэмэй училищиин хоортой суг Б. Ямпиловай «Россин солдадууд» гэһэн дууе, С. Манжигеевэй «Хабарай дуу» гүйсэдхэбэ.

Залуу композитор Галина Батуевагай амжалтануудта баясамаар. Энэ хүмнай поэт Дондок Улзытуевай «Аг-ганга», «Эхэ талам нойрһоо һэринэ» гэһэн шүлэгүүдэй үгэнүүд дээрэ романснуудые бэшээ. Тэдэниинь артист К. Митников һайханаар дуулажа үгэбэ.

Буряадай АССР-эй габьяата артистка Клара Иванова олон оперодо наадаһан юм. Тэрэ мүнөө композитор Д. Аюшеевэй «Анда нүхэд» гэһэн оперо һоо Номиной ариие, Ж. Батуевай «Үлгын дууе», С. Манжигеевэй «Хабар» гэһэн дууе гүйсэдхэбэ.

Альга ташалган үргэлжэлнэ. Хүгжэмшэн В. Корнаков Буряадай композиторнуудай сонатануудые скрипкэ дээрэ наадаба. Тиихэдэ Туркмениин ССР-эй габьяата артистка И. Кузьмина композитор Б. Ямпиловай хоёр романс дуулажа, магтаалда хүртэбэ.

Струнна квартет Г. Батуевагай, А. Андреевэй зохёолнуудые гүйсэдхөө. Скрипкэнүүдэй ансамбль Ж. Батуевай «Үдэшын дуун», «Еохор» гэһэн хоёр пьесэ наадаба. Хүгжэмэй училищиин хоор мүн лэ олон дуу гүйсэдхөө.

Мүн үсэгэлдэр Буряадай телевидениин, радио-дамжуулгын байшан соо арадай инструментнүүдэй концерт болобо. Буряад арадай инструментнүүдэй оркестр композиторнууд А. Андреевэй «Ойн баярай увертюра», «Намарай тала» гэжэ пьесэ, Д. Аюшеевэй «Оронгын гол» гэһэн сюитэ, Б. Ямпиловай сюитэ, Ж. Батуевай «Түрэл аялганууд» гэһэн сюитэ гүйсэдхэбэ.

Мүн телевидени, радиодамжуулгын комитедэй дуушан Н. Будаева композиторнууд А. Андреевэй «Хүхы шубуун донгодоо», Г. Дашипыловай «Зүрхыем хүлгөөн ошоол даа», С. Манжигеевэй «Уулын харгы зурынал даа» гэһэн дуунуудые дуулаба. Тиихэдэ Буряадай гүрэнэй филармониин артист Г. Эрдынеев композиторнууд Б. Цырендашиевай «Ленин тухай дууе», Ч. Павловай «Түрэл нютаг тухай дууе», Г. Дашипыловай «Һүниин харанхы», С. Манжигеевэй «Дэлхэй минии альган дээр» гэһэн дуунуудые дуулажа, нэрьемэ альга ташалганда хүртэбэ.

Үсэгэлдэр үдэшэ оперо, баледэй театр соо хоёр отделениһээ бүридэһэн симфоническа концерт болоо. Эндэ Д. Аюшеевэй «Баян нуга» гэһэн симфоническа поэмэ, Ж. Батуевай «Чурумчуку» гэһэн баледһээ хэһэгүүд, А. Андреевэй «Гэсэр» гэһэн поэмэ, Б. Ямпиловай «Шэнхинээтэ нарһад» гэжэ оратори — эдэ бүгэдэ зохёолнуудые симфоническа оркестр, нэгэдэмэл хоор гүйсэдхэбэ. Мүн Туркмениин ССР-эй габьяата артистка И. Кузьмина, Буряадай АССР-эй габьяата артист К. Базарсадаев эндэ дуулаа.

Буряадай композиторнуудай холбооной пленум хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлһээр.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. арадай артист Л. Линховоин дуулана. 2. П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин хоор.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО — ХИЛЫН ГААНАҺАА

БЕРЛИН

ГДР-эй гадаадын политикын шухала зорилго

ТАСС

СССР ба бусад социалис гүрэнүүдтэй ниитэ нэгэн һаналтайгаар бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын, уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэхэ гээшэ гадаадын политикымнай шухала зорилго болоно гэжэ ГДР тоолоно гээд ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо К. Виллердинг, ГДР-эй МИД-эй хэблэлэй ба мэдээсэлэй таһагай хэблэн гаргадаг «Гадаадын политическэ бюллетень» дотор тунхаглуулһан статья соогоо бэшэнэ.

Вьетнамдахи дайнай дүүрэлгэ эб найрамдалай, социализмын хэрэгэй илан мандалга, эрэлхэг зоригто вьетнам арадай илалта, СССР ба бусад социалис оронуудай залан сэхээр бэелүүлдэг эб найрамдалта политикын түүхэтэ амжалта, империализмда эсэргүүгээр тэмсэдэг бүхы хүнүүдэй амжалта болоно гээд статья дотор хэлэгдэнэ.

НЬЮ-ИОРК

ҺУРАЛСАЛ ХҮНДЭРНЭ

ТАСС

Һүүлэй хоёр-гурбан жэлэй турша соо США-гай дээдэ һургуулинуудта һуралсалай түлбэри нилээд дээшэлһэн байна. Американ бүлын нэгэ гү, али хоёр үхибүүдээ университедтэ гү, али колледждэ һургахань айхабтар хүндэ болонхой гээд «Нью-Йорк пост» бэшэнэ.

Газетын баримтануудай ёһоор, һүүлэй гурбан жэлэй турша соо үмсын дүрбэн жэлэй колледждэ һуралсалай түлбэри орон дотор дунда зэргээр 6,6 процентээр нэмэжэ, жэлдээ 1.765 доллар болоһон байна. Университедтэ һурахань бүришье хүндэ хүшэр. Чикагын университедэй президентын нэл бүриин элидхэл дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, имагтал үнгэрһэн жэлдэ энэ тиимэшье үнэтэй бэшэ дээдэ һургуулида һуралсалай түлбэри 300 доллароор нэмэжэ, жэлдээ 2.625 доллар болоhoн байна.

Энэ һуралсалай жэлдэшье дээдэ һургуулинуудтахи түлбэри улам дээшэлхээр хараалагдана.

БЕЛГРАД

СФРЮ-гэй Федерациин ниитэ соборой заседани

ТАСС

СФРЮ-гэй Федерациин ниитэ соборой заседани апрелиин 23-да эндэ нээгдэбэ. Союзна скупщинын депутадууд, СФРЮ-гэй Президиумэй, Союзна гүйсэдхэхэ вечэй, СКЮ-гэй Президиумэй, ССТНЮ-гэй Союзна конференциин президиумэй гэшүүд, олониитын бусад эмхинүүдэй түлөөлэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

СФРЮ-гэй президент, СКЮ-гэй түрүүлэгшэ И. Броз Тито эндэ элидхэл хээ.

ДЕЛИ

Инди-совет хани барисаанай үдэшэ

ТАСС

Инди-совет хани барисаанай баярай үдэшэ Джаммуда (Джамму ба Кашмир штат) болобо. Индиин, Советскэ Союзай хоорондо хани барисаата харилсаан тогтонхой юм гэжэ штадай губернатор Бхагван Сахей, энэ үдэшэ дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Индиин, Советскэ Союзай хоорондохи эб найрамдал, хани барисаан, харилсан туһалалсалга тухай договорой 1971 оной август һарада баталагдаһан ушар инди-совет хани барисаанай эбдэршэгүй бэхи байһыень батална гээд губернатор хэлэбэ.

Үе сагаар шалгагдаһан инди-совет хани барисаан бүгэдэ ниитын эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангаха, уласхоорондын түгшүүрил һуларуулха хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри хэнэ гээд Джамму ба Кашмир штадай ахамад министр Сайед Мир Касим мэдүүлһэн байна.

БРАТИСЛАВА

СССР-эй ЭБ НАЙРАМДАЛТА ПОЛИТИКА ИЛАН МАНДАНА

ТАСС

СССР-эй эб найрамдалта политикын бодото дээрээ бэелэн, илан мандажа байһанай ашаар Европодохи түгшүүрил һуларжа, ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүд амгалан тайбанаар зэргэ оршодог боложо байна гээд Словакиин профсоюзуудай орган — «Праца» газетэ бэшэнэ. Советскэ Союзай эб найрамдалта политикын ашаар зарим гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаан заһаржа байна гээд газетэ тэмдэглэнэ.

Социалис ба капиталис гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаа хүгжөөлгэдэ туйлагдаһан амжалтануудые гэршэлһэн баримтануудые тоолоходоо, ЧССР-эй, ФРГ-гэй хоорондын харилсаа һайжаруулха тухай ехэ хүсэлэй оролдолго гаргагдаһаниинь шухала удха шанартай гэжэ «Праца» газетэ бэшэнэ.

Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай, капиталис гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаа һайжаруулга Советскэ Союзай эб найрамдалта гадаадын политикын илан мандажа байһанай гэршэ болоно. Иигэжэ хэлэхэдээ, Агуу-ехэ Октябриин социалис революциин һүүлэхэнээр эб найрамдал тухай суута декредтэ Владимир Ильич Ленинэй гараа табиһыень эжэлүүдгүй ой ухаандаа оруулнабди гэжэ Братиславын «Праца» газетэ тэмдэглэнэ.

СОФИ

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй хуралдаан

ТАСС

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгрессые энэ жэлэй намар Москвада зарлалга хүн түрэлтэндэ шухала удха шанартай асуудалнуудые амгалан ёһоор шиидхэхын түлөө тэмсэгшэдэй хүдэлөөнэй түүхэдэ толотомо хуудаһа нээхэ байна гээд Эсэгэ ороноо хамгаалха фронтын Национальна Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Л. Левчев ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлбэ. Конгрессые СССР-эй ниислэл хотодо зарлалга гүнзэгы удхатай. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түшэг түлгуури — Советскэ Союзгүйгөөр амгалан байдал тогтоогдожо шадахагүй бшуу. Хүсэн түгэс Совет Арми, зохёон байгуулхы ажал хэжэ байһан совет хүнүүд энээндэ туйлай ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой.

СССР-эй, мүн тэрэнэй Коммунис партиин бэелүүлдэг гадаадын политикын ашаар лэ амгалан тайбан байдалда ажаһуунабди гэжэ Л. Левчев хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ. Хүйтэн дайнай үлэгдэлнүүдые үндэһөөрнь усадхахын түлөө, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые, сэрэгэй гаргашануудые хороохын түлөө, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ европын зүблөө зарлахын түлөө, Индохитадта, Дутын Зүүн зүгтэ амгалан байдал һэргээхын түлөө Совет орон тэрэнэй Коммунис парти шууд сэхээр тэмсэнэ бшуу.

Эб найрамдалай тала баригшадай хуралдаанда үргэн бэлэдхэл хэлгэ Болгариин Арадай Республикада дэлгэржэ байна гээд Л. Левчев мэдүүлээ. Эсэгэ ороноо хамгаалха фронт — ороной ниитэ политическэ эгээн ехэ эмхи мүн. Москвада зарлагдаһан хуралдаан уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал тогтоолгодо нүлөөлхэ байна гэжэ Л. Левчев хөөрэлдөөнэй түгэсхэлдэ тэмдэглэбэ.

ХАНОЙ

РЮВ-эй ВРП-гэй ТҮЛӨӨЛЭГШЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Хоёр талын сэрэгэй хамтын комиссиин заседаниин апрелиин 20-до Сайгон хотодо болоходонь, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын сэрэгэй делегациин толгойлогшын орлогшо генерал Хоанг Ань Туан үгэ хэлэхэдээ, Вьетнамай асуудалаар Париждахи хэлсээ сахиха эрилтэ сайгон захиргаанай үмэнэ табиба. Плендэ абтаһан сэрэгшэдые, граждан хүнүүдые табиха эрилтэ хээ. Тамалагдан хаагдажа байһан хүнүүдые сайгон захиргаан дары бусааха ёһотой. Энээниие хэһэнэ баталжа, сайгон захиргаанай соносхоһон списогтэ оруулагданхай 5.081 хүниие дары түргөөр бусааха зэргэтэй гэжэ Хоанг Ань Туан тэмдэглээ.

Граждан хүнүүдые 1973 оной апрелиин 26-һаа хойшо сайгон захиргаанда бусаажа эхилээд, Вьетнамай асуудалаар Париждахи хэлсээнэй X статья дотор хараалагдаһан болзорой үндэһөөр дамжуулан үгэлгээ Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительство түгэсхэхөөр бэлэн гэжэ Хоанг Ань Туан мэдүүлбэ.

ПХЕНЬЯН

Эд бараанай эрьесэ ургана

ТАСС

1973 ондо СССР-эй, КНДР-эй хоорондын эд бараанай эрьесэ тухай протоколдо гар табигдаба. Хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаа саашадань хүгжөөхөөр, эд бараанай эрьесые, нёдондо жэлэй хитэй сасуулхада, 15 процент нэмээхээр энэ протокол дотор хараалагдана.

БЕЙРУТ

Туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлһэнэйнь түлөө баяр хүргэнэ

ТАСС

Байгша оной апрелиин 10-да Израилиин хэһэн хархис муухай добтолго тухай Ливанай гомдолнуудые Аюулгүйн Соведтэ зүбшэн хэлсэхэ үедэ Ливаниие дэмжэһэн оронуудта гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр хүргэжэ байһан тухайдаа Ливанай гадаадын хэрэгүүдэй министр Халиль Абу Хамад мэдүүлбэ. Тэрэнэй мэдүүлгые НИА агентство дамжуулһан байгаа.

Израилиин хархис хүсэнүүдэй эзэрхэг түримхэй ябуулгануудаа үргэлжэлүүлжэ байһыень Советскэ Союзай эрид шүүмжэлһэн ушарые министр онсолон тэмдэглэнэ.

Үнэн зүб тэмсэл хэжэ байһан тухайдаа Аюлгүйн Соведтэ мэдүүлһэн Египедэй, араб бусад оронуудай түлөөлэгшэдтэ министр талархалтай байһанаа мэдүүлээ.

НИКОЗИ

Президент Макариосые дэмжэнэ

ТАСС

Ажалша арадай түр... үзэлтэй партиин (АКЭЛ) ... ружной конференциин ... Кипртэ боложо байна.

Кипрые Грецидэ нэгэд... хын түлөө тэмсэдэг генерал Гривасэй зэбсэгтэ ... бандануудай харата ябуулга... нууд Никози округто... АКЭЛ-эй амаралтын үдэр... конференци дээрэ абта... тогтоол дотор эрид бүр... шаагдана. Президент Ма... риосые бүрин дэмжэжэ ... һанаа делегадууд мэдүүл... ороной демократическа ... хы хүсэнүүдые нэгэдүүл... уряалба.

Кипртэхи асуудалые ... руунь шиидхэхын, республи... кын бэеэ дааһан байдал ... гахын тула орон дотор... хөөрэлдөөнүүдые Кипртэ ... гэргэхэ шухала гэжэ конф... ренцидэ хабаадагшад ... дүүлээ.

АКЭЛ-эй генеральна ... ретарь Э. Папаиоанну ... ференци дээрэ үгэ хэлэб...

НЬЮ-ИОРК

Байдалынь улам хүндэрнэ

ТАСС

Холбоото Штадуудта түлишэ улам ехээр дуталдадаг боложо байна. Түлишөөр хангаха 40 станциие хааха, бусад станцинуудай хүдэлмэриин сагые хороохо тухай Огайо штадтахи бензинээр хангадаг «Сертифайд ойл» гэдэг компани соносхоо.

Урда тээнь Нью-Йорк, Нью-Джерси, Массачусетс штадуудтахи зарим компанинууд иимэ шиидхэбэри абаа һэн.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна:

18.05 — «Завод хүдэлмэришэндэ» ба «Стремление» — телеочерк. 18.35 — «Альтаир» гэжэ ахамад һурагшадай телевизионно клуб. 19.20 — Телепанорама. 19.40 — «Шинники» — телеочерк. 19.55 — «Танай асуудалнуудта харюусанабди». 20.15 — Концерт. 20.45 — «Борьёогой хонишодой илалта» 21.20 — Хүгжэмтэ забһарлалга. 21.30 — Дельмар. «Уступи место завтрашнему дню» — Гүрэнэй ород драмын театрай табиһан зүжэг.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын гидрометеостанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, Улаан-Үдэдэмнай мүнөөдэр үүлэтэйшэг байха, шииг нойтон орохогүй. Баруун-урдаһаа секундын 5—9 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Улаан-Үдэдэ һүниндөө 7—9 градус хүйтэн, үдэртөө 5—7 градус дулаан болохо.

Редактор **Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.**

● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-00424. Заказ № 184...